

DAGSORDEN

BERETNING

POLITISK OPLÆG

OPLÆG TIL DRØFTELSE

ÅRSREGNSKAB 2018

KONTINGENTFORSLAG 2020

ÅRSBUDGET 2020

INDKOMNE FORSLAG

ÅRS MØDE 2019

LANDSFORENINGEN
AF MENIGHEDSRÅD

ÅRS MØDE 2019

LANDSFORENINGEN
AF MENIGHEDSRÅD

BESTYRELSEN FOR LANDSFORENINGEN AF MENIGHEDSRÅD

Medlemmer af bestyrelsen for Landsforeningen
af Menighedsråd

side 5

DAGSORDEN

Dagsorden for delegeretmøde

side 6

FORSLAG TIL FORRETNINGSORDEN

Forretningsorden for delegeretmøde

side 7

PUNKT 6: BERETNING

Bestyrelsens beretning om medlemsservice,
tværgående emner, organisation & målsætninger,
liv & vækst, personale, struktur og økonomi
& kirkegårde

side 8

BILAG TIL BERETNING

Bestyrelsens holdning vedr. folkekirkens styre
Demokratisering af den lokale økonomi

side 18

PUNKT 7: POLITISK OPLÆG

Provstiudvalget og provstens rolle

side 22

PUNKT 8: OPLÆG TIL DRØFTELSE

- a) Arbejdsgiverorganisation med forhandlingsret
- hvordan kommer vi derhen?
- b) Medlemsstrategi

side 26

PUNKT 9: ÅRSREGNSKAB 2018

Ledelsesberetning, ledelses og revisions-
påtegning, resultatopgørelse og balance

side 30

PUNKT 10: KONTINGENTFORSLAG 2020

side 42

PUNKT 11: ÅRSBUDGET 2020

side 44

PUNKT 12: INDKOMNE FORSLAG

Højst to valg til bestyrelsen
Udgiften for deltagelse i delegeretmøde

side 45

BESTYRELSEN FOR LANDSFORENINGEN AF MENIGHEDSRÅD

Bestyrelsen for Landsforeningen af Menighedsråd

FRA VENSTRE:

Finn Poulsen, Middelfart, Fyens Stift
Peter Lauridsen Hundebøl, Treenighed-Esbjerg, Ribe Stift
Iben Tolstrup, Hove-Hygum-Tørring, Viborg Stift
Carsten Bøgh Pedersen, Vive-Hadsund, Aalborg Stift
Bodil Therkelsen, Raklev, Roskilde Stift
Jørgen Samsing Bendixen, Vor Frue i Odense, Fyens stift
Karl Georg Pedersen, Mejdal, Viborg Stift
Kaj Gambill Bolmann, Jyllinge, Roskilde Stift
Tom Ebbe Jakobsen, Balle, Aarhus Stift
Ketty Sørensen, Vestervig, Aalborg Stift
Karen-Marie Haldrup la Cour, Udbyneder-Kastbjerg, Aarhus Stift
Susanne Møller, Vejleby, Lolland-Falster Stift
Søren Abildgaard, Søborggård, Helsingør Stift
Hans-Henrik Nielsen, Måløv, Helsingør Stift
Hjørdis Kjærgaard, Præstebro, Helsingør Stift
Anton Pihl, Vesterbro, København Stift
Per Damgaard Pedersen, Kristkirken, Haderslev Stift
John Skodsborg, Gårslev, Haderslev Stift
Inge Kjær Andersen, Hans Egede, Aalborg Stift
Jens Krogh, Strellev, Ribe Stift

OM LANDSFORENINGEN AF MENIGHEDSRÅD

Landsforeningen af Menighedsråd er interesse- og arbejds-giverorganisation for landets ca. 1.700 menighedsråd. Vi kæmper for menighedsrådenes interesser i mange forskellige sammenhænge. Og vi er klar med råd, vejledning og kurser, når vores medlemmer har brug for det i deres daglige menighedsrådsarbejde.

Mere end 99 % af menighedsrådene er medlem hos os. Det betyder, at vi går ind i forhandlinger med Kirkeministeriet – og mange andre – med stor troværdighed og tyngde.

DAGSORDEN

1. Mødets åbning
2. Valg af dirigenter
3. Fastsættelse af forretningsorden for delegeretmødet
4. Valg af stemmetællere
5. Formandens kommentarer til den aktuelle folkekirkelige situation
6. Forelæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning om arbejdet i det forløbne år
7. Politisk oplæg: Provstiudvalget og provstens rolle
8. Drøftelse:
  - a. Arbejdsgiverorganisation med forhandlingsret – hvordan kommer vi derhen?
  - b. Medlemsstrategi
9. Forelæggelse og godkendelse af foreningens reviderede regnskab for det foregående regnskabsår
10. Orientering om foreningens aktuelle økonomiske stilling
11. Forelæggelse og drøftelse af budget samt godkendelse af forslag til kontingent for det følgende regnskabsår
12. Indkomne forslag fra bestyrelsen, distriktsforeningerne, menighedsråd, der er medlem af Landsforeningen og en distriktsforening, og disses enkeltmedlemmer. Kun forslag, der er indsendt senest 2 måneder forud for delegeretmødet, kan behandles
13. Bestyrelsens meddelelse om tid og sted for næste årsmøde
14. Eventuelt
15. Mødets afslutning

VEDRØRENDE PUNKT 2 VALG AF DIRIGENTER

Bestyrelsens forslag til dirigenter:

- Anders Hummelmoose, økonom, økonomi- og IT-chef i Agri Nord, Brønderslev Sogn
- Leif Sondrup, jurist, leder af Center for Folkekirkens Familiestøtte, Budolfi Sogns Menighedsråd

FORSLAG TIL FORRETNINGSORDEN

Til behandling under dagsordenens punkt 3 har bestyrelsen udarbejdet følgende forslag til forretningsorden for delegeretmødet:

1. Delegeretmødet åbnes af formanden, der leder valget af 2 dirigenter.
2. Dirigenterne påser, at forhandlingerne fremmes, og at god parlamentarisk orden opretholdes.
3. Ved delegeretmødets begyndelse vælges stemmetællere, der bistår dirigerne ved optælling, når de finder det nødvendigt.
4. Ordet gives til talerne i indtegnet rækkefølge. Taletiden er 3 minutter. Ved forelæggelse af indsendte forslag er taletiden 5 minutter. Formanden/ordføreren og forslagsstilleren kan når som helst efter et indlæg begære ordet, ligesom dirigerne kan tillade en kort svarreplik. Dirigerne kan bestemme, at taletiden begrænses yderligere.
5. Behandlingen af beretningen kan opdeles i temaer, der afsluttes hver for sig.
6. Taletiden til fremlæggelsen af oplæg fra bestyrelsen fastsættes af bestyrelsen. Dirigerne kan bestemme, at taletiden til fremlæggelsen begrænses.
7. Ændringsforslag til indkomne forslag skal afleveres skriftligt til dirigerne. Dirigerne bestemmer, i hvilken rækkefølge forslag og ændringsforslag sættes til afstemning. Ved afstemninger skal dirigerne klart formulere, hvad der stemmes om.
8. Dirigerne kan fastsætte sluttidspunkt for indtegning af talere. Forslagsstillere eller stedfortrædere for disse samt formanden/ordføreren kan få ordet inden punktets endelige afslutning.
9. Formanden, bestyrelsen eller mindst 20 % af de delegerede kan forlange debatten afbrudt for en kortere periode for at drøfte de igangværende forhandlinger.
10. Under behandlingen af udtalelser fra delegeretforsamlingen kan dirigerne eller forsamlingens flertal nedsætte et redaktionsudvalg til at udarbejde forslag til den endelige udtalelse.
11. Stemmeret kan kun udøves af delegerede og bestyrelsens medlemmer. Afstemning kan ske ved markering med stemmekort. Dirigerne eller mindst 10 stemmeberettigede kan til enhver tid kræve skriftlig afstemning.
12. Der udarbejdes et kort beslutningsreferat, der skal godkendes og underskrives af dirigerne, inden det offentliggøres. Delegeretmødet optages på et lydmedie, der opbevares i 5 år på Landsforeningens kontor.

ORGANISATION OG MÅLSÆTNINGER

PEJLEMÆRKER

Formålet for Landsforeningen af Menighedsråd er ifølge vedtægterne at støtte menighedsrådene i administrative og kirkelige anliggender med henblik på at fremme den lokale menigheds liv og vækst.

Landsforeningen står på fire ben. Landsforeningen er menighedsrådenes arbejdsgiverorganisation. Landsforeningen er en politisk interesseorganisation, som varetager menighedsrådenes interesse over for Folketinget, Kirkeministeriet og andre relevante interessenter. Landsforeningen er en serviceorganisation, der leverer rådgivning og andre ydelser til menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd m.fl. Landsforeningen er en bred kirkelig organisation, der centralt placeret i folkekirken tager initiativer til udvikling af det lokale arbejde og koordinerer med andre folkekirkelige aktører.

Landsforeningens ambition er at sætte dagsordenen i folkekirken. Det sker ved at formulere politikker og tage initiativer. Landsforeningen ønsker at være attraktiv og værdiskabende for menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd m.fl.

I dette arbejde orienterer Landsforeningen sig efter syv pejlemærker.

1. Folkekirkens struktur bør afspejle, at den er kirke i et demokratisk styret samfund
2. Menighedsrådene er arbejdsgivere for kirkefunktionærer og skal kunne udøve arbejdsgiveransvaret gennem en fælles organisation.
3. Det bør være let for menighedsrådene at løse deres administrative opgaver effektivt og præget af kvalitet.
4. Menighedsrådsarbejdet bør udvikles til vedvarende at have fokus på kirkens liv og vækst.
5. Styringen af de kirkelige anliggender i menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd bør foregå ved et samvirke mellem læge og gejstlige medlemmer.
6. Landsforeningen vil sætte fokus på medlemsplejen gennem et stærkt og forenklet medlemsdemokrati med basis i den nuværende distriktsstruktur.
7. Landsforeningen vil være attraktiv og værdiskabende for menighedsrådene gennem såvel politisk interessevaretagelse som optimering og effektivisering af vore ydelser.

EKSTERNE REPRÆSENTATIONER

Landsforeningen er repræsenteret i en række bestyrelser, udvalg og arbejdsgrupper i de folkekirkelige organisationer og Kirkeministeriet. Bestyrelsen har arbejdet med at skærpe fokus på menighedsrådenes interesser og det strategiske sigte for repræsentationen – hvad er formålet med det? Det handler om at sikre indflydelse og bruge ressourcerne der, hvor det giver bedst mening. Det har givet anledning til enkelte ændrede prioriteringer.

STRUKTURUDVALGET

- Bestyrelsen for folkekirken.dk
- Bestyrelsen for Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter [FUV]
- Budgetfølgegruppen vedr. fællesfondens drift
- Danske Sømands- og Udlandskirkers bestyrelse
- Danske Sømands- og Udlandskirkers repræsentantskab
- Følgegruppen om Kirken på Landet
- Planlægningsgruppe for Folkekirkemødet

ØKONOMI- OG KIRKEGÅRDSUDVALGET

- Arbejdsgruppen vedrørende planlægning af kirkegårdskonference
- Erfagruppen for lokal økonomi
- Programledelsen for FLØS 3
- Arbejdsgruppe for FLØS 3
- Programledelse for udbud af KAS og GIAS

PERSONALEUDVALGET

- Arbejdsgruppen vedrørende arbejdsmiljø for præster
- Folkekirkens Arbejdsmiljørådgivning
- Folkekirkens Arbejdsmiljøråd
- Brancheudvalg vedrørende uddannelse i folkekirken
- Uddannelsesudvalget [Kompetencefonden og arbejdsgruppen om introuddannelse]
- Bestyrelserne for de 3 kirkemusikskoler i Vestervig, Løgumkloster og Roskilde
- Styregruppe vedr. efteruddannelse af kirkemusikere
- To uddannelsesudvalg vedr. professionsbachelor i kristendom, kultur og kommunikation [3K] i hhv. København og Aarhus

- Ækvivaleringsudvalg vedr. sognemedhjælperes uddannelse
- Aftagerpaneler på teologiuddannelserne i København og Aarhus
- Folkekirkens Samarbejdsudvalg
- Koordinationsudvalget (vedr. rollefordelingen på personalerådgivningsområdet)
- Udvalg om præstemangel/arbejdsgruppe om § 2-ansættelser

i samfundet og forholdet mellem rammer og vilkår i samfundet er temaer, der drøftes i offentligheden og i folketinget. Det kan indgå i et regeringsgrundlag. For os er det vigtigt at følge mere med i de muligheder for indflydelse, der vil være, frem mod valget, og at tage dialogen med partiernes kirkeordførere og selv at markere os i den offentlige debat. Det indebærer også, at vi vil tage større initiativ til at drøfte folkekirkens styre og menighedsrådenes og folkekirkens betydning med både nuværende og kommende folketingsmedlemmer.

LIV OG VÆKST-UDVALGET

- Arbejdsgruppen om liturgiske konferencer
- Danske Kirkedage
- Følgegruppen vedrørende børnekonfirmandundervisning
- Gabriel-prisen
- Kursussamarbejde med Løgumkloster Refugium
- Samtaleforum om Unge og Kirke
- Planlægningsgruppe for Folkekirkemødet

FORRETNINGSUDVALGET

- Forsøg i folkekirken, følgegruppe
- It-følgegruppen
- Rollefordelingsudvalget
- Arbejdsgruppe vedrørende Den Digitale Arbejdsplads (DAP)
- Planlægningsgruppe for Folkekirkemødet

BESTYRELSENS INTERNE ORGANISERING

Vi arbejder løbende med vores organisation. Blandt andet via refleksion over egen virksomhed, og hvordan nytænkning og udvikling sikres i arbejdet på bestyrelses- og udvalgsmøder, for eksempel hvordan udvalgsstrukturen kan understøtte strategiarbejdet, og hvordan formandskabet via dialog og koordinering kan styrke samarbejdet internt og synligheden eksternt.

RELATION TIL LOVGIVNINGSMAGTEN/ FOLKETINGSPOLITIKERE

Som noget nyt har vi fokus på den lovgivende forsamling – folketinget – i forbindelse med, at 2019 er et valgår. Det er afgørende for menighedsrådene at have et folketing, der forstår folkekirken og samspillet mellem stat og kirke. Temaer om religionens betydning

MEDLEMSSERVICE

MEDLEMSSTRATEGI

Bestyrelsen arbejder med en medlemsstrategi, som skal sætte ambitionsniveau og mål for arbejdet med at pleje medlemsrelationerne og øge inddragelsen af medlemmerne i foreningens arbejde samt sikre relevansen af Landsforeningen for medlemmerne. Målet er at skabe stadig mere værdi for menighedsrådene til arbejdet med at skabe liv og vækst og på den måde sikre, at den samlede organisation fortsat er relevant for menighedsrådene. Medlemsstrategien skal desuden adressere arbejdsdelingen mellem distriktsforeninger og Landsforeningen, sådan at der formuleres en fælles forståelse af behov og opgaver til fremme af strategiens mål.

Et centralt element i medlemsstrategien er, at der gennemføres en medlemsundersøgelse, som undersøger menighedsrådenes forventninger til Landsforeningens og distriktsforeningernes indsatser og ydelser, for herigennem at afklare, hvad der skaber værdi for de enkelte medlemmer. Resultaterne fremlægges på delegeretmødet. Samtidig med medlemsundersøgelsen er igangsat andre konkrete elementer i medlemsstrategien. Det drejer sig blandt andet om afklaring af muligheder med implementering af nyt medlemssystem og styrkelse af den interne kommunikation og tilgængelighed.

DEN DIGITALE ARBEJDSPLADS (DAP)

Kirkeministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, som Landsforeningen og stifterne samt folkekirken.dk er repræsenteret i. Formålet er blandt andet at afklare systemejerskabet for folkekirkens interne kommunikation på DAP og styrke DAP som primær intern informations- og kommunikationsplatform for folkekirken. Begrundet i opfølgning på analysen af stifterne er arbejdet udsat.

KONSULENTYDELSER

Vore medlemmer kan trække på flere ydelser end dem, der er indeholdt i kontingentet. Vore medarbejdere har stor erfaring med at rådgive menighedsråd og har en solid viden om deres arbejdsområder. Derfor kan vi tilbyde løsninger på et meget højt kvalificeret niveau.

Vore udviklingskonsulenter er efterspurgte i hele landet til opgaver inden for blandt andet rekruttering

af nye medarbejdere, coaching og forløb om udvikling af den lokale kirke. Vi tilbyder også specielt udviklede kurser inden for alle vore rådgivningsområder. Vi tilpasser kurserne efter de lokale ønsker og behov.

Ud over den almindelige medlemsrådgivning om økonomi har medlemmerne i de seneste syv år kunnet købe sig til fx bogføring, regnskab, moms og løn hos vores regnskabskontor. P.t. fører vi regnskab for 33 menighedsråd.

MEDIER

Vi møder medlemmerne på relevante platforme og tilbyder relevant indhold. I takt med den generelle digitalisering af mediebilledet har vi også udviklet mere og mere indhold til digitale medier og med vores udvidede digitale tilstedeværelse, har vi haft behov for at målrette vore medier.

Vi arbejder løbende på at udvikle vore medier med henblik på fortsat at tilbyde relevant indhold og lettere tilgængelighed samt optimere omkostningsniveauet. Vi forventer i 2019 at justere hjemmesiden www.menighedsraad.dk, så den opleves som endnu mere relevant og let tilgængelig – inden for det nuværende design og udtryk. Vi vil blandt forsætte arbejdet med at få hjemmesiden mere aktivt i brug som formidlingskanal for distriktsforeningerne.

Facebook er det sociale medie, som flest danskere bruger. Derfor etablerede vi i 2018 vores egen Facebook-side. De primære målgruppe er medlemmerne, men håbet er at også andre kirkeligt interesserede kan få glæde af siden. Målet er at oplyse om Landsforeningens tiltag. Facebook er et anderledes medie end vore øvrige medier. Tonen er anderledes. Facebook er god til at skabe engagement – kunsten er at finde balancen mellem information af væsentlige budskaber og underholdende småhistorier. Der vil blive lavet en evaluering af de foreløbige erfaringer i løbet af 2019.

TVÆRGÅENDE EMNER

ROLLEFORDELING I FOLKEKIRKEN – BEHOV FOR PLACERING AF RÅDGIVNINGSSOPGAVER

Kirkeministeriet har som en del af opfølgningen på stiftsanalysen inviteret os til sammen med biskopperne, stifterne, provsterne og selvfølgelig ministeriet selv at deltage i Rollefordelingsgruppen, som skal evaluere den eksisterende aftale ”Opgave og rollefordeling mellem provstiuvalg, stiftsadministrationer, Landsforeningen af Menighedsråd og Kirkeministeriet” fra 2011.

Baggrunden for igen at skulle se på rollefordelingen er, at analysen peger på, at antallet af aktører, der rådgiver menighedsrådene, giver risiko for opgaveoverlap.

Vi har som de eneste ønsket en genforhandling af aftalen, hvor der tages stilling til, hvor rådgivningsopgaver er placeret. Helt fra begyndelsen har det imidlertid stået klart, at ministeriet, i stedet for en ny aftale, har ønsket et princippapir for opgavefordelingen. Men vores opfattelse er, at principper for fordeling af opgaverne ikke hjælper vores medlemmer med at finde ud af, hvor de kan søge råd og vejledning.

Vores medlemmer, menighedsrådene, udgør fundamentet for folkekirken og består af folkekirkemedlemmer, som er valgt i sognene til at sikre et godt og aktivt kirkeligt liv, og de har valgt at bruge deres fritid på det. Derfor ser vi det som vores opgave at sikre, at vores medlemmer understøttes bedst muligt i opgaveløsningen. Og at de oplever det så enkelt og så lidt bureaukratisk som muligt at få rådgivning og vejledning, når de har behov for det. En del af denne opgave, mener vi løses ved, at det er klart og tydeligt, hvor de skal rette henvendelse, når behovet herfor opstår.

En beskrivelse af opgavefordelingen, vil efter vores vurdering kunne sikre, en hensigtsmæssig anvendelse af ressourcerne. Særligt hvis den inden for de enkelte områder sker under hensyntagen til kriterier som kompetence, nærhed, viden, kritisk masse, ens serviceniveau, behov for interesse- og partsvaretagelse samt overholdelse af de offentligretlige regler.

FOLKEKIRKEMØDET

Årets folkekirkemøde finder sted i Herning den 31. maj. Det foregår parallelt med Himmelske Dage på

Heden. Vi har lejet et stort telt, som bliver opstillet på Markedspladsen, centralt i Herning.

Folkekirkemødet er et forum for samtale for enhver, der er interesseret i kirkelige spørgsmål. Det er gratis at deltage, og man behøver ikke at tilmelde sig på forhånd. To store emner er på programmet. Om formiddagen handler det om dåb og nadver. Det sker på baggrund af, at folkekirkens biskopper har nedsat tre arbejdsudvalg, som skal forberede en bred folkelig debat om gudstjenesten. Om eftermiddagen er det folkekirkens mission og diakoni, der er på programmet. Blandt andet om det er muligt med en missional folkekirke, og hvad der er særligt dansk ved den danske folkekirke.

Vi arrangerer Folkekirkemødet sammen med biskopperne, Indre Mission, Grundtvigsk Forum, Kirkefondet, Præsteforeningen, Dansk Diakoniråd, Dansk Missionsråd, Folkekirkens Mellemkirkelige Råd, FDF samt KFUM og KFUK i Danmark.

DEN FREMTIDIGE PENSIONSFORPLIGTELSE OG BETYDNINGEN AF DEN NYE FERIELOV

En fornyet beregning viser, at fællesfondens pensionsforpligtelse for nuværende og tidligere tjenestemandsansatte er markant større end hidtil antaget. Baggrunden er især længere levealder og lavere forrentning af pensionsmidler end forventet. Det vil – ligesom indførelsen af den nye ferielov i 2010 og øgede it-brugerafgifter – få betydning for den lokale økonomi. Som en del af budgetfølgegruppen under Kirkeministeriet arbejder vi for at sikre, at der udarbejdes løsninger på begge udfordringer. Sådan at menighedsrådene allerede fra i år kan begynde at tage højde for det i budgetarbejdet. Vi arbejder på en solidarisk løsning og på at sikre, at der træffes nødvendige beslutninger her og nu. Vi ønsker at sikre, at udgifterne, ikke mindst hvad angår den fremtidige pensionsforpligtelse ikke skubbes videre til kommende generationer af menighedsråd.

BESKYTTELSE AF PERSONOPLYSNINGER (GDPR)

Nu er det et år siden, at EU's persondataforordning trådte i kraft. Kravet om beskyttelse af personoplysninger har givet anledning til mange spørgsmål

vedrørende den konkrete håndtering af reglerne i menighedsrådene og i Landsforeningens sekretariat. Både når vi agerer som medlemsorganisation, men også når vi behandler sager som arbejdsgiverorganisation. Vi er glade for, at det har været muligt sammen med KM at skabe en løsning, der betyder, at vi kan kommunikere sikkert med vores medlemmer og andre, når vi har med personoplysninger at gøre.

Vi følger området og rådgiver menighedsrådene, ud fra de retningslinjer, der bliver meldt ud af Datatilsynet og Kirkeministeriet. Vi indgår også i et samarbejde med Kirkeministeriet, med Kammeradvokaten som rådgiver, om at udarbejde adfærdskodeks. Et adfærdskodeks er retningslinjer for en branche, som skal bidrage til at sikre, at de, der har tilsluttet sig kodekset, anvender reglerne i databeskyttelsesforordningen korrekt. I første omgang arbejder vi på et kodeks om sognepleje og kommunikation. Herefter følger et kodeks om kirkegårdsforvaltning.

Endelig samarbejder Kirkeministeriet med Justitsministeriet på at udstede en bekendtgørelse om folkekirkens behandling om personoplysninger, som Databeskyttelsesloven giver mulighed for. Formålet med en sådan bekendtgørelse er at imødekomme ønsket om et mere sikkert retsgrundlag for folkekirkens behandling af personoplysninger.

SAMARBEJDSPROBLEMER MELLEM PRÆST OG DET ØVRIGE MENIGHEDSRÅD

Hvordan håndterer man situationen, når præsten og det øvrige menighedsråd har problemer med samarbejde? Hvordan sikres dialogen med og mellem de forskellige parter – menighedsråd, præster og biskopper? Der vil vi gerne bidrage til løsninger. Vi tager ansvar ved dels at gå ind i de enkelte sager og dels ved at være inde i overvejelser om, hvorvidt der er strukturer, som er uhensigtsmæssige og som kan ændres.

IT I FOLKEKIRKEN

It er en integreret del af hverdagen for menighedsrådsmedlemmerne. Det er vigtigt for os at skubbe på udviklingen af velfungerende it-systemer, som letter hverdagen mere end de skaber frustration. Vi støtter derfor den forandring, som Folkekirkens

It har gennemgået. Den nye it-følgegruppe har nu fungeret i halvandet år, og vores politiske mål er mere porteføljestyling, større økonomisk indsigt og reel indflydelse på, hvilke projekter, der iværksættes. Vi har stadig fuldt fokus på opgaven og følger med og op på de udfordringer, der skal håndteres. Der har været en evaluering af it-følgegruppen, og det er vores opfattelse, at den blevet et mere strategisk forum, som bidrager til, at vi er godt i gang med at nå de mål, vi havde sat os.

Digitaliseringskonferencen, som fandt sted i efteråret 2018, er et nyt initiativ, som man har gjort sig de første erfaringer med. Vi er meget optagede af, at en årlig digitaliseringskonference bliver relevant for menighedsrådene og har blandt andet sikret, at den finder sted på et tidspunkt, hvor menighedsrådsmedlemmer har mulighed for at deltage.

FORSØG I FOLKEKIRKEN

”Forsøg i folkekirken” er et sæt regler, der giver menighedsråd lov til at afprøve forenklede og fleksible måder at tilrettelægge arbejdet på. Hensigten er at gøre det lettere for menighedsråd at samarbejde, flytte opgaver og kompetencer og tilpasse organisationen til sognets virkelighed. Der er allerede sat 72 forsøg i gang. Der er en ny ansøgningsrunde for 10 forsøg i 2019. Som menighedsråd kan man orientere sig om indhold og frister på www.forsogifolkekirken.dk

Vi svarer på spørgsmål til forsøgene og hjælper med at afklare opgavens omfang og kompleksitet, inden eventuel ansøgning udarbejdes. Forsøg i folkekirken giver menighedsrådene mulighed for at få finansieret et klippekort til konsulenthjælp til mere komplicerede forsøg

”Forsøg i folkekirken” er et samarbejde mellem Kirkeministeriet, Landsforeningen, biskopperne og stifterne.

LIV OG VÆKST

DÅB

Hvordan man som lokal sognekirke arbejder med dåben i en ny virkelighed, hvor individet er i centrum og hvor dåben ikke længere er en selvfølge, satte vi os for at undersøge i Folkekirkens Dåbsinitiativ. Forsøget blev afsluttet i det forgangne år. Erfaringerne kan stadig tilgås på siden www.daabsideer.dk. Nu er der brug for at udvikle nye ideer ud over dem, der blev indsendt. I forbindelse med afslutningen på projektet har vi rettet fokus på konfirmand- og voksendåb. Vi er ved at se på, om det er i stigning, og hvordan vi i givet fald kan støtte menighedsrådene.

UNGES TILKNYTNING TIL FOLKEKIRKEN

Det er erfaringen mange steder, at folkekirken ikke står så stærkt blandt de 18-35-årige som blandt de ældre aldersgrupper. Det har blandt andet noget at gøre med, at unge generelt vil have selvbestemmelse med hensyn til deres relationer. Det gælder også til folkekirken. På sidste års delegeretmøde blev emnet taget op og resulterede i en lang og spændende debat. De fleste var enige om, at sagen er vigtig, men der var forskellige holdninger til, hvorvidt det er noget, vi skal løfte politisk.

På provstiudvalgskonferencen blev emnet taget op med en opfordring til at debattere det lokalt i forbindelse med fordeling af ressourcerne, fx kan man lokalt prioritere det som indsats ved at ansætte en ungdomspræst. Derudover afstår vi fra at tage yderligere initiativer. Vi har dog fokus på de unge menighedsrådsmedlemmer.

FOLKEKIRKENS SKOLETJENESTER

Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester er en sammenslutning af lokale folkekirkelige skoletjenester og skole-kirke-samarbejder over hele landet. De folkekirkelige skoletjenester udbyder undervisningsforløb og kurser til grundskolens elever og lærere. Alle udspil tilrettelægges på skolens præmisser.

Vi oplever, at der er et stort behov for skoletjenesterne og at skolerne i stigende grad efterspørger dem. Det er forskelligt, hvor stærkt menighedsrådene er engagerede i den lokale skoletjeneste. Men det er et område, hvor der gøres et stort og vigtigt arbejde. Ambitionen er at styrke forbindelsen mellem tjenesterne og menighedsrådene der, hvor forbindelsen er svag. Vi har undersøgt, hvordan man kan styrke relationen mellem menighedsrådene og skoletjenesterne og understøtte arbejdet.

FOLKEKIRKENS LITURGIER

Hvordan skal fremtidens gudstjeneste se ud? Skal dåbs- og nadverritualet ændres, skal præsten fortsat prædike fra præstestolen og skal gudstjenesten være rammet ind af præ- og postludium? Biskopperne har sat et udredningsarbejde af gudstjenestens faste form, liturgien, i gang. Tre fagudvalg er nedsat for at undersøge gudstjenestelivet, som det ser ud i dag, kirkeligt, teologisk og folkeligt. Når deres arbejde efter to år er afsluttet, bliver der lagt op til en bred folkelig og kirkelig debat om, hvordan gudstjenesten i fremtiden skal forme sig.

Den første rapport om autorisation med titlen "Folkekirkens liturgi – mellem frihed og fasthed" udkom medio 2018. De to andre – om sakramenterne og om gudstjenesten – offentliggøres på Himmelske Dage/Folkekirkemødet i Herning den 31. maj. Vi har tilbudt at koordinere møder efter den indledende præsentation og debat på Folkekirkemødet, da det er meget vigtigt for os, at der bliver en bred debat, som menighedsrådene kan være med til at præge.

Folkekirkemødet er nærmere omtalt på side 11.

PERSONALE

FOLKEKIRKENS ARBEJDSGIVERORGANISATION

Landsforeningen af Menighedsråd, Folkekirken Arbejdsgiverorganisation varetager allerede i dag langt hovedparten af de opgaver en arbejdsgiverorganisation har. Vi har hele tiden vores fokus på, hvordan vi bedst understøtter medlemmerne i arbejdsgeverollen, fordi vi mener, at det kan være med til at skabe gode folkekirkelige arbejdspladser og gøre det nemmere at sidde i menighedsrådet.

Vi fortsætter også arbejdet med at overtage forhandlingsretten i forhold til kirkefunktionærernes løn- og ansættelsesvilkår. For den danske model, hvor arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationerne sætter sig ved forhandlingsbordet og aftaler, hvad der skal gælde i den næste overenskomstperiode, skal også gælde i folkekirken. I forbindelse med forløbet omkring OK18 lærte vi meget og mødte også stor opbakning blandt vores medlemmer.

Netop nu arbejder vi med at opstille mulige organisationsformer for arbejdsgiverorganisationen, herunder hvordan vi sikrer medlemsindflydelsen og dermed også forhandlingsmandatet til arbejdsgiverorganisationen. Vi har derfor for nuværende endnu ikke et præcist billede af organiseringen af arbejdsgiverorganisationen.

Når vi får forhandlingsretten, forhandler vi på vores medlemmers vegne, og medlemmerne bliver altså bundet af de aftaler, der bliver indgået. Akkurat som man i dag er bundet af de aftaler, som Kirkeministeriet, efter bemyndigelse fra Finansministeriet, indgår med de faglige organisationer.

Som arbejdsgiverorganisation mener vi også, at det er vores opgave at melde bestyrelsens holdning til en række spørgsmål ud. Derfor er vi kommet med anbefalinger som "Vælg en læg som kontaktperson", "Personalepolitik – skriv den ned" og henvendelsen til vores medlemmer om engangsvederlag til kordegne. Og vi har endnu en anbefaling på vej, "Sæt kompetenceudvikling og efteruddannelse på dagsordenen – det er vigtigt". Det er også vores intention, at vores anbefalinger altid følges op af vejledninger om, hvordan man kan arbejde med emnet.

Der er alene tale om anbefalinger fra vores side, og anbefalingerne er ikke tænkt som centralisering fra Landsforeningens side. De enkelte menighedsråd skal selvfølgelig indrette sig, så det giver bedst mening lokalt.

UDDANNELSE FOR LIDT OG FOR MEGET

Som arbejdsgivere har man en velbegrundet interesse i et veluddannet personale, og derfor investerer vi meget tid i at udvikle og sikre relevante uddannelser for folkekirken medarbejdere. Vi er meget optaget af at sikre, at medarbejdere i folkekirken har de rette kompetencer, og at de tilbydes relevant efteruddannelse. Derfor har vi også, som beskrevet udarbejdet en anbefaling på området.

Et af de områder, vi har haft særligt fokus på i de senere år, handler om ækvivalering af sognemedhjælper/kirke- og kulturmedarbejdere. Vi mener selvfølgelig, at det skal sikres, at kirke- og kulturmedarbejdere har en basisviden inden for kristendoms-kundskab og kirkefaglighed. Men tilbagemeldinger fra menighedsrådene viser, at der i mange tilfælde ikke er brug for den uddannelse, der bliver resultatet af den foretagne ækvivalering. Vi har derfor blandt andet foreslået, at kirke-kulturmedarbejdere, der ikke allerede opfylder uddannelseskravet til en stilling som kirke- og kulturmedarbejder, skal gennemgå en obligatorisk uddannelse, svarende til omfanget af de øvrige kirkefunktionærers obligatoriske uddannelse, for netop at sikre denne basisviden.

Alt dette har vi været i dialog med Kirkeministeriet om siden 2014, og vi har drøftet spørgsmålet med biskopperne for at nå frem til en løsning. Vi oplever opbakning til vore synspunkter, og nu ser det ud til, at vi er tæt på mål. For Kirkeministeriet er netop i skrivende stund ved at lægge sidste hånd på cirkulære om obligatoriske uddannelseskrav til kirkefunktionærer, så det kan komme høring hos de relevante parter.

PRÆSTEMANGEL

I september 2018 afsluttede Kirkeministeriets udvalg om præstemangel sit arbejde med en betænkning. Der blev på den baggrund udarbejdet et udkast til lovforslag, som ville give andre akademisk uddan-

nede mulighed for at blive præster i folkekirken på visse nærmere betingelser. Det er en mulighed, som vi bakkede op om. Lovforslaget blev ikke fremsat, da kirkeministerens ikke opnåede den fornødne politiske opbakning til det. Kirkeministeren har i stedet nedsat et nyt udvalg om ansættelseslovens § 2, hvor vi også er repræsenteret. § 2 åbner allerede for, at personer uden akademisk uddannelse kan søge præsteembede. Udvalget skal overveje og komme med forslag til en udformning af bestemmelsen, så den får et bredere anvendelsesområde.

Vi ser fortsat med stor bekymring på, at det nogle steder er uhyre vanskeligt af tiltrække ansøgere til ledige præstestillinger. Vi har derfor foreslået Præsteforeningen og biskopperne, at vi genoptager arbejdet i den fælles arbejdsgruppe "Rekruttering af præster, bæredygtige embeder/attractive akademiske stillinger" for at igangsætte og koordinere de indsatser, der iværksættes for at imødegå en eventuel præstemangel.

ARBEJDSMILJØ

Arbejdsgiveren har det overordnede ansvar for arbejdsmiljøet. Derfor har vi også som arbejdsgiverorganisation en stor interesse i at bidrage til at skabe gode og velfungerende arbejdspladser sammen med arbejdsgiver- og ledelsesrepræsentanter og de faglige organisationer i Folkekirkens Arbejdsmiljøråd.

I vores formandsperiode, som afsluttes i 2019, er det lykkedes også at få Kirkeministeriet til at deltage i Arbejdsmiljørådets arbejde. Det ser vi som en stor gevinst, for det er vigtigt, at arbejdsgiverrepræsentanterne for henholdsvis præsterne og kirkefunktionærer deltager i arbejdet med arbejdsmiljø på folkekirkens arbejdspladser.

I undersøgelsen af mobning blandt præster fra 2017 svarede hele 25 procent af præsterne, at de inden for det seneste år af og til havde været udsat for mobning. En af hovedkonklusionerne i undersøgelsen var, at årsagerne til den høje forekomst af mobning skulle findes i kulturen på de folkekirkelige arbejdspladser. Kirkeministeriet besluttede på baggrund heraf at undersøge arbejdspladskulturen. Afsættet for undersøgelsen af arbejdspladskultur som årsag

til mobning i folkekirken har været at finde årsager til mobning blandt præster. Da præsters arbejde foregår i et samarbejde med menighedsrådenes ansatte, har vi peget på vigtigheden af, at undersøgelsen skulle have et bredere perspektiv og altså dække arbejdspladskulturen som helhed på de folkekirkelige arbejdspladser. Som en naturlig konsekvens heraf kommer arbejdet med at følge op på konklusioner og anbefalinger derfor også til at ske i et samarbejde mellem Arbejdsgruppen vedr. præsters arbejdsmiljø og Folkekirkens Arbejdsmiljøråd. Der planlægges blandt andet en konference med bred tilslutning fra hele folkekirken.

STRUKTUR

PROVSTIUDVALGET OG PROVSTENS ROLLE

Siden delegeretmødet 2018, hvor to distriktsforeninger stillede et forslag vedr. valg af provst, har bestyrelsen arbejdet med relationen mellem menighedsrådene, provstiudvalget og provsten. Bestyrelsens overvejelser er blandt andet drøftet på konferencen for provstiudvalgsmedlemmer. På den baggrund fremlægger bestyrelsen sit oplæg til delegeretmødet 2019, som er optrykt i årsmødematerialet.

BISKOPPERNES FORANDREDE ROLLE OG OPGAVER

Den tidligere bestyrelse satte et projekt i gang, som havde til formål at undersøge behovet for at styrke opmærksomheden på biskoppernes forandrede rolle og på bispevalgene, herunder behovet for en ny valgform. Vi har efter møder med biskopperne valgt ikke at gå videre med sagen for nuværende.

FOLKEKIRKENS STYRE

2019 er et valgår. Senest den 17. juni er der valg til folketinget, og i den forbindelse vil der ske en større udskiftning af kirkeordførere og medlemmer af Kirkeudvalget, ligesom der også kan ske udskiftning på kirkeministerposten. Det er langt fra alle folketingskandidater, der har interesse for og viden om folkekirken og forholdet mellem stat og kirke. På den anden side ved vi, at der er partier, som ønsker ændringer i forholdet mellem stat og kirke. For ikke at stå uforberedte på den debat, har vi gjort vores holdning klar og drøftet den med distriktsforeningerne. Ligesom vi har opfordret dem til at drøfte den med deres medlemmer.

Vi ønsker, at Folketinget fortsat skal være folkekirken lovgivende magt og forslår blandt andet, at der sker en fortsat gradvis demokratisering af folkekirken samt mere indflydelse til lægfolket – de lægmedlemmer af de kirkelige organer. Det drejer sig blandt andet om reel indflydelse på Fællesfonden og ret til at forhandle og indgå overenskomst med de faglige organisationer.

Bestyrelsens holdning vedrørende folkekirken styre er et bilag til beretningen. Se side 18.

MENIGHEDSRÅDSVALG 2020

Næste år er der menighedsrådsvalg. Vi har til forberedelse af dette sammen med Kirkeministeriet fået en bevilling fra fællesfonden til at hjælpe menighedsrådene med at lave valg efter den nye lov om menighedsrådsvalg, som blev vedtaget sidste år af Folketinget. Valget skal nu ske på en valgforsamling, som holdes tredje tirsdag i september og samle kandidaterne til debat og en efterfølgende hemmelig, skriftlig afstemning. Der kan efterfølgende udløses et afstemningsvalg.

Formålet med indsatsen er dels at inspirere menighedsråd og valgbestyrelser til at engagere sig i den nye valgform og dels at skabe offentlig opmærksomhed om valget.

ØKONOMI OG KIRKEGÅRDE

DEMOKRATISERING AF DEN LOKALE ØKONOMI

På sidste års delegeretmøde var der tilslutning til bestyrelsens oplæg om demokratisering af folkekirkens økonomi. På tre af områderne: Stiftsrådernes opgaver og økonomi, valg til provstiudvalg og stiftsråd og gennemsigtighed mellem provstiudvalg og budgetudvalg har vi konkretiseret forslagene. Hvad angår det fjerde område: Menighedsrådenes ansvar for den lokale økonomi skal menighedsrådene engageres mere i forberedelse og gennemførelse af budgetsamråd i provstierne. Derudover har vi arbejdet med et femte område: Vi har set på, hvordan det i Menighedsrådsloven kan blive endnu tydeligere, hvilket ansvar menighedsrådene har for den fælles økonomi i provstierne.

De forslag, som pt. drøftes med Kirkeministeriet og vil blive forelagt de nyvalgte folketingsmedlemmer, er indsat som bilag til beretningen. Se side 19.

KIRKESKATTEFINANSIERING AF BEGRAVELSER

Politik for gratis begravelser har været til drøftelse i vintermånederne. Anledningen var presseomtale, sat i gang i december 2018, hvor man satte fokus på, at man i nogle provstier har valgt at gøre begravelser gratis for medlemmer af folkekirken. Konklusionen på drøftelsen i udvalget blev, at vi fastholder politikken, formuleret i

2016. Vi mener, at det fortsat skal være op til en lokal vurdering, hvordan man plejer medlemmerne og prioriterer de folkekirkelige midler. Det er på det enkelte sted, man bedst ved, om gratis gravsteder betyder noget for at fastholde medlemmer i folkekirken. Vi ønsker at klæde menighedsrådene på til at træffe den rigtige lokale beslutning og at udrede begreberne, så de kan få taget stilling og være klædt på til at tage den lokale debat, der kan forventes at forekomme.

UDVIKLING AF KIRKEGÅRDEN

Vi har stor interesse for kirkegården og har opprioriteret dem i vores arbejde den senere år. Vi ser kirkegården som en del af det kirkelige arbejde. Den er ikke blot en driftsopgave, et begravelsesvæsen, som menighedsrådet har ansvar for. Der er en grund til, at netop folkekirken varetager opgaven de fleste steder.

Vi er medarrangør af den årlige kirkegårdskonference, som i 2019 har fokus på, hvordan man holder kirkegården attraktiv og konkurrencedygtig. I den forbindelse er vi engageret i et bogprojekt, "Kirkegårde i udvikling". Bogen er en kortlægning af et antal kirkegårde, hvad man har gjort i forhold til indretning og andet, hvilke redskaber, man benytter osv. Bogen er finansieret af kirkegårdskonferencernes overskud. Hvert menighedsråd vil i løbet af foråret 2019 få tilsendt to eksemplarer af bogen.

FLØS

Vi gik i begyndelsen af 2018 over til et nyt it-system, Folkekirkens [nye] lønsystem, FLØS. Målet var korrekt løn til de rigtige til tiden og at lette administrationen for menighedsrådets lønansvarlige. FLØS har givet udfordringer også i resten af 2018, men i hovedtræk kører det nu efter hensigten. Der arbejdes fortsat med færdiggørelsen af systemet, og der er fortsat brug for vejledning og undervisning, herunder i træk af rapporter om ferie, fravær, lønniveauer.

GIAS

GIAS er forkortelsen for folkekirkens GravstedsIndbetalings- og AdministrationsSystem. Det er et system til administration af aftaler om vedligeholdelse af gravstedsaftaler. Systemet styrer oprettelse og afregning af gravstedernes flerårige tilbud om vedligeholdelse. Det er betalingscenter for alle kirkegårde i landet og administreres af Aarhus Stift og Viborg Stift i fællesskab.

Vi har valgt at sige ja til en invitation til at deltage i arbejdet med udbud af et nyt system. Baggrunden er, at kontrakten er udløbet, og at der derfor efter de offentlige udbudsregler skal findes et nyt system/samarbejdspartner. Folkekirkens KapitalAdministrationsSystem [KAS] indgår i udbuddet. Vi vil inddrage erfaringerne fra FLØS i arbejdet.

BESTYRELSENS HOLDNING VEDR. FOLKEKIRKENS STYRELSE

Bilag til bestyrelsens beretning vedr. folkekirkens styrelse [i afsnittet Struktur, side 16]

Som det fremgår af bestyrelsens beretning, har bestyrelsen gjort sin holdning til folkekirkens styrelse klar, for ikke at stå uforberedt til en debat herom i forbindelse med valget til Folketinget i 2019. Holdningen er drøftet med distriktsforeningerne, som også er opfordret til at drøfte spørgsmålet med deres medlemmer.

HOVEDPUNKT

Vi hviler på den folkekirke, vi har. Det er ikke en kirkeforfatning vi skal arbejde med, men den lille gradvise demokratisering baseret på et kirkesyn, der fastholder, at Folketinget er folkekirkens lovgivningsmagt.

Bestyrelsen går ind for, at der etableres et organ med beslutningskompetence vedr. fællesfonden og fælles anliggender.

Bestyrelsen går desuden ind for, at et antal lægfolk sammen med biskopperne skal indstille ændringer vedr. de indre anliggender (liturgi, salmebøger og bibeloversættelser).

Det bemærkes, at der er tale om to forskellige organer.

ØKONOMI OG FÆLLES ANLIGGENDER

Bestyrelsen går ind for, at der etableres et organ med demokratisk besluttende kompetence over fællesfondens økonomi og over visse fælles folkekirkelige anliggender. Bestyrelsen har ikke lagt sig fast på sammensætning og valgform. Det skal der arbejdes videre med, ligesom organet skal have et andet navn end i betænkning 1544 (hvor et lignende organ blev betegnet Folkekirkens Fællesudvalg).

INDRE ANLIGGENDER

Det er afgørende, at regentens kompetence til at godkende ændringer af folkekirkens indre anliggender (liturgi, salmebøger og bibeloversættelser) fastholdes.

Til at forberede og indstille ændringer vedr. indre anliggender går bestyrelsen ind for, at der nedsættes et udvalg bestående af biskopperne og et antal lægfolk med rådgivende og gerne også initiativtagende funktion. Ministerens kompetence ændres ikke.

MODEL FOR STATENS TILSKUD TIL FOLKEKIRKEN

Bestyrelsen går ikke ind for en bloktilskudsmodel. Vi vil arbejde med udvikling af alternative modeller, som fastholder størrelsen af den økonomiske støtte fra staten.

I overvejelserne skal indgå problemet med statens pensionsforpligtelse overfor tjenestemandsansatte præster, og at vi i dag får for få penge fra staten for opgaver som bygningskulturarven, civilregistrering og begravelsesvæsen.

Målsætningen er:

- sikkerhed for at vi får vores penge i hus
- sikkerhed for at pensionsbyrden ikke væltes over på folkekirken
- sikkerhed for et minimumsantal af præstestillinger
- at huske bindingen mellem stat og kirke

CIVILREGISTRERING

Bestyrelsen er ikke indstillet på at tage nogen dyb kirkelig kamp for at bevare opgaven.

Hvis opgaven flyttes, skal folkekirken have så mange penge ud af det som muligt, og vi skal sikre at kirken fortsat har adgang til personoplysninger.

BEGRAVELSESVÆSEN

Vi opfatter det som en kendsgerning, at den folkekirkelige ligning gennem begravelsesvæsenet bidrager til staten. Vi finder ikke anledning til at ændre på opgaveløsningen.

DEMOKRATISERING AF DEN LOKALE ØKONOMI

Bilag til bestyrelsens beretning vedr. demokratisering af den lokale økonomi (i afsnittet Økonomi og kirkegårde, side 17)

Som det fremgår af bestyrelsens beretning, har bestyrelsen arbejdet videre med demokratiseringen af folkekirkens økonomi på baggrund af drøftelsen på delegeretmødet 2018. I det følgende præsenteres indholdet som bestyrelsen har formuleret det på det tidspunkt, hvor bestyrelsens beretning færdiggøres.

Landsforeningen vil foreslå Folketinget og kirkeministeren at styrke demokratiet i styringen af folkekirkens økonomi ved at tydeliggøre menighedsrådenes andel i økonomistyringen og øge gennemsigtighed, deltagelse og indflydelse.

Oplægget har en solid forankring begyndende på delegeretmødet 2017 og en medlemsundersøgelse også i 2017 om menighedsrådenes inddragelse i og ansvar for den lokale økonomi. Dernæst drøftelse på midtvejsmøde og provstiudvalgskonference i 2017. Et oplæg blev præsenteret på delegeretmøde 2018 og drøftet efterfølgende med kirkeministeren i september 2018. Endelig er konkretiseringen af forslagene forelagt en fokusgruppe i 2018 og præsenteret på konferencen for provstiudvalgsmedlemmer og på midtvejsmødet, begge i november 2018.

BESTYRELSEN ARBEJDER MED FEM TEMAER:

1. Valgform til provstiudvalg og stiftsråd

Valgformen til provstiudvalg og stiftsråd skal ligesom valg til menighedsråd tage højde for, at der kun sjældent opstilles flere lister. Det foreslås, at den demokratiske legitimitet for valg til provstiudvalg og stiftsråd styrkes ved at fortsætte paralleliteten til valgformen for menighedsrådsvalg ved også at indføre valgforsamlingsmodellen.

Valg til provstiudvalg:

På en valgforsamling for fødte og valgte menighedsrådsmedlemmer i provstiet vælges menighedsrepræsentanter og en præst. Alle fødte og valgte menighedsrådsmedlemmer har stemmeret ved valget af både menighedsrådsrepræsentanter og præst.

Der skal kunne udløses afstemningsvalg som ved menighedsrådsvalg. I så fald skal listerne have stillere. Stillerne udpeger stedfortrædere.

Valg til stiftsråd:

Provstiets menighedsrepræsentant vælges på nævnte valgforsamling. Valgte menighedsrådsmedlemmer har stemmeret.

Der skal kunne udløses afstemningsvalg som ved menighedsrådsvalg. I så fald skal listerne have stillere. Stillerne udpeger stedfortrædere.

Præsterepræsentanter vælges som hidtil, idet alene præster, som ikke er provster, har stemmeret. Provsterepræsentant vælges som hidtil, idet alene provster har stemmeret.

2. Stiftsrådets opgaver og økonomi

Vi ønsker en fortsat udvikling af stiftsrådene som stiftets demokratiske forankring.

Stiftsrådet skal kunne fastsætte stiftsbidraget på baggrund af en helhedsbetragtning af stiftets ressourcer. Det skal derfor sikres, at stiftsrådet som minimum orienteres om og i visse tilfælde høres om prioriteringen af stiftets samlede ressourcer, herunder præstenormering og budget for stiftsadministrationen.

Bestyrelsen arbejder med følgende konkrete forslag:

- Stiftsrådet høres om en strategi for indfrielse af aftaler mellem stifterne om fordeling af præstestillinger, herunder efter hvilke principper præstestillinger i stiftet nedlægges henholdsvis oprettes.
- Stiftsrådet høres om en målsætning for præstelig betjening i stiftet, hvad angår såvel sogne- som funktionspræster.
- Biskoppen hører stiftsrådet om påtænkte pastorsændringer.
- I forbindelse med fastsættelsen af stiftsbidraget orienteres stiftsrådet om et samlet overblik over stiftets ressourcer til administration og præstelig betjening, herunder funktionspræster mv.
- Stiftsrådet orienteres om forhandlingerne mellem stiftsadministrationen og Kirkeministeriet forud

for indgåelse af fornyet driftsaftale/resultatkontrakt, herunder fastsættelse af servicemål.

3. Gennemsigtighed omkring provstiudvalg og budgetudvalg

Ca. en tredjedel af folkekirkens lokale økonomi fordeles mellem to eller flere provstier af et budgetudvalg, inden den fordeles videre af provstiudvalgene til kirkekasserne. Der skal være samme gennemsigtighed og offentlighed omkring provstiudvalg og budgetudvalg som omkring menighedsråd.

4. Styrkelse af menighedsrådets rolle i budgetsamrådet

For at styrke menighedsrådenes indflydelse på og ejerskab til provstiets samlede økonomi skal provstierne i højere grad end i dag forpligtes til at informere menighedsrådene om provstiudvalgets overvejelser om det følgende års budgetlægning.

Provstiudvalget forpligtes til i god tid inden budgetsamrådet at udsende et oplæg til strategisk drøftelse i hvert menighedsråd af den økonomiske situation,

udskrivningsgrundlag, den forventede kirkeskatteprocent mv.

Provstiudvalget forpligtes til at indkalde til to årlige budgetsamråd

5. Præcisering af lovgivningen om menighedsrådenes ansvar på økonomiområdet

Menighedsrådets opgaver og ansvar på økonomiområdet skal opdateres og tydeliggøres i lovgivningen. Økonomiloven skal fastsætte, hvilket ansvar menighedsrådet har både for sognets og for provstiets økonomi. Økonomilovens bestemmelser om sognets økonomi formuleres i en tidssvarende politisk styringsterminologi. Menighedsrådsloven skal have en bestemmelse om menighedsrådets overordnede ansvar for sognets og provstiets økonomi.

PROVSTIUDVALGET OG PROVSTENS ROLLE

FORMÅL

Bestyrelsen ønsker med dette oplæg at få delegeretmødets tilkendegivelser af, hvordan foreningen bedst fremmer et godt og konstruktivt samspil mellem provstierne og sognene.

BAGGRUND

På delegeretmødet i 2018 stillede to distriktsforeninger et forslag om, at provster fremover skal vælges af menighedsrådene. Forslaget blev ikke vedtaget, men det har rejst en vigtig debat om samspillet mellem provstierne og sognene og om provstens rolle i den forbindelse.

Debatten viser med tydelighed, at forholdene er endog meget forskellige i forskellige provstier. Menighedsrådene er forskellige, provstiudvalgene er forskellige og provsterne er forskellige.

Det er bestyrelsens udgangspunkt, at provstierne skal have de kompetencer og beføjelser til rådighed, som er nødvendige for at løse opgaverne. Der tales ofte om provsten, som kan være for foretagsom eller for bestemmende. Eller det modsatte. Og provster er forskellige, men det er efter bestyrelsens opfattelse også nødvendigt at tale om de provstiudvalg, som menighedsrådene vælger til at sætte rammerne for provstiets – og dermed for det meste af provsternes – arbejde. Er provstiudvalgene opmærksomme på menighedsrådene, og har provstiudvalgets medlemmer kompetencerne, styrken og viljen til et ligeværdigt samarbejde med en dygtig og ambitiøs provst?

FORSLAG

1. DET SAMLEDE PROVSTIUDVALG SKAL VÆLGES PÅ EN VALGFORSAMLING

Valgformen til provstiudvalg har samme svagheder som de hidtidige valg til menighedsrådsvalg, nemlig en meget begrænset brug af muligheden for afstemningsvalg som betyder, at valgene i de fleste tilfælde afgøres ved et uformelt opstillingsmøde.

Bestyrelsen foreslår – som fremlagt på delegeretmødet i 2018 – at valget til provstiudvalg sker på en valgforsamling lignende den nye valgform til menighedsrådsvalg. Alle menighedsrådsmedlemmer i

provstiet har stemmeret på valgforsamlingen. Kandidaterne får mulighed for at præsentere sig og stå på mål for deres holdninger, og valget kan afgøres.

Det er positivt, at et af provstiudvalgets medlemmer er en præst. For at præsten kan have samme mandat som de øvrige medlemmer, foreslår bestyrelsen, at præsten vælges på lige fod med lægfolkene, og at såvel valgte menighedsrådsmedlemmer som præster har stemmeret til valg af både præst og lægfolk.

Der skal som til menighedsrådsvalg være mulighed for at udløse et afstemningsvalg. Det kan være alene for valget af lægfolk, alene for valget af præst eller for valget af begge grupper.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

- at valget til provstiudvalg sker på en valgforsamling?
- at præsten vælges på lige fod med lægfolk, og at alle stemmer på alle?
- at der skal kunne udløses afstemningsvalg for en eller begge grupper?

2. LANDSFORENINGEN ANBEFALER, AT PROVSTIUDVALGET VÆLGER EN LÆG FORMAND

Provsten har stemmeret og er forretningsfører for provstiudvalget. Efter bestyrelsens opfattelse giver det en god balance, at formandshvervet varetages af et andet provstiudvalgsmedlem end forretningsføreren. Derved tydeliggøres den politiske ledelse. Bestyrelsen er opmærksom på, at lokale forhold er forskellige og vil derfor ikke arbejde for en lovændring, men anbefaler klart, at provstiudvalget vælger en læg formand.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

- at Landsforeningen klart anbefaler provstiudvalgene at vælge en læg formand?

3. LØBENDE FORVENTNINGSAFSTEMNING MELLEM PROVSTIUDVALG OG MENIGHEDSRÅD

På det årlige budgetsamråd i provstiet skal målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv drøftes. Bestyrelsen foreslår, at dette suppleres

med at provstiudvalget skal fremlægge et forslag til målsætning for provstiets budget i et flerårigt perspektiv. Derved kan forventningerne mellem provstiudvalg og menighedsråd afstemmes. Forslaget kan ses i sammenhæng med at bestyrelsen arbejder for at styrke menighedsrådenes indflydelse på og ejerskab til provstiets samlede økonomi og foreslår, at provstierne i højere grad end i dag skal forpligtes til at informere menighedsrådene om provstiudvalgets overvejelser om det følgende års budgetlægning, så menighedsrådene får bedre forudsætninger for at indgå i budgetsamrådernes drøftelser.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

- E. at provstiudvalget på budgetsamrådet fremover skal fremlægge et forslag til målsætning for provstiets budget?

4. PROVSTENS ROLLE OG ANSVAR

Fordelingen af roller og ansvar mellem provstiudvalget og provsten afhænger i høj grad af, om det vedrører provstiets økonomi eller det vedrører den gejstlige ledelse.

Provstiudvalget træffer beslutningerne om provstiets økonomi, og provsten har som medlem af provstiudvalget stemmeret. Provstens rolle derudover er som forretningsfører at sikre, at provstiudvalgets beslutninger føres ud i livet.

Provsten udfører på vegne af biskoppen den gejstlige ledelse i provstiet. Det betyder blandt andet, at provsten er præsternes daglige leder. I rollen som gejstlig leder kan provsten tage initiativ til udviklingsinitiativer og fordele udviklingsopgaver til præsterne. I denne rolle er provsten uafhængig af provstiudvalget, men det må naturligvis forventes, at initiativerne sker indenfor de mål og rammer, som måtte være aftalt i provstiudvalget eller på budgetsamrådene. Provsten har ikke selvstændige instruktionsbeføjelser overfor menighedsrådene.

Provsten har i stadig flere provstier en uformel rolle som katalysator for samarbejde og udvikling. Denne rolle kan provsten have i det omfang, der er opbakning fra menighedsrådene.

Som i menighedsrådet er det målet at opnå et godt samvirke i gensidig respekt for både provstiudvalg og provst.

Det er naturligt at provsten i sin kontakt med menighedsrådene udfører flere af sine forskelligartede opgaver samtidigt. Det kan medvirke til, at menighedsrådene oplever provstens beføjelser som uklare. Det kan der være behov for at klarlægge. Bestyrelsen finder imidlertid ikke behov for at ændre reglerne.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

- F. at der ikke er behov for ændring af reglerne vedrørende provstens roller og ansvar?

5. ANSÆTTELSE AF PROVST

Efter de gældende regler for ansættelse af provst har provstiudvalget i forskellig grad indflydelse på ansættelsen, afhængigt af provstestillingens omfang. På baggrund af den forløbne debat er det bestyrelsens opfattelse, at oplevelsen af reglernes rimelighed afhænger af, hvordan man oplever, at de er blevet forvaltet i de enkelte ansættelsessager. F.eks. er der eksempler på at provstiudvalget bliver inddraget i formuleringen af stillingsbeskrivelsen.

Reglerne giver tilsyneladende mulighed for en tilfredsstillende inddragelse af provstiudvalget, men der kan være behov for at sikre et højere minimumsniveau for inddragelse af provstiudvalgene. Der må i den forbindelse tages hensyn til, at indflydelsen ikke sker på bekostning af indflydelsen fra pastoratets menighedsråd. Efter grundig behandling finder bestyrelsen, at det ikke er en farbar vej, at menighedsrådene vælger provsten.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

- G. at hovedreglerne for ansættelse af provst fastholdes uændret?
- H. at bestyrelsen arbejder for et højere minimumsniveau for inddragelse af provstiudvalget f.eks. vedr. stillingsbeskrivelse?

6. FASTE PROVSTESOGNE

Provstiudvalget kan placere provstikontoret efter behov, men siden 2013 har provstestillingen hørt til et fast pastorat. Det har blandt andet gjort det lettere at tiltrække ansøgere fra andre provstier til en ledig provstestilling. Bestyrelsen erfarer fra den forløbne debat, at man nogle steder er meget tilfreds med, at provstestillingen hører til et fast sted (faste provstesogne). Andre steder opleves det som en u hensigtsmæssig binding. Bestyrelsen finder det ikke hensigtsmæssigt at gå tilbage til hidtidige regler men overvejer, om reglerne kan blive mere fleksible, f.eks. så det bliver lettere at beslutte at flytte en ledig provstestilling til et andet pastorat.

Kan delegeretforsamlingen støtte:

1. at faste provstesogne fortsat er udgangspunktet, men at det skal være muligt at vælge en anden løsning?

GENNEMFØRELSE

Bestyrelsen vil arbejde videre på baggrund af delegeretforsamlingens tilkendegivelser. Nogle forslag vil indgå i bestyrelsens forslag til revision af økonomiloven. Andre forslag vil blive fremmet enkeltvist.

A) ARBEJDSGIVERORGANISATION MED FORHANDLINGSRET – HVORDAN KOMMER VI DERHEN?

På delegeretmødet i 2010 blev det pålagt Landsforeningens bestyrelse at sikre sig reel deltagelse i alle fremtidige forhandlinger om overenskomster for menighedsrådenes ansatte medarbejdere. Dette pålæg blev efterfulgt af en vedtægtsændring foreslået af bestyrelsen i 2016, som betyder, at Landsforeningen på menighedsrådenes vegne kan deltage i alle forhandlinger om kirkefunktionærernes løn- og ansættelsesvilkår. Vedtægtsændringen viste en klar tilkendegivelse af, at medlemmerne støtter, at Landsforeningen varetager deres interesser, og sendte dermed et tydeligt signal om, at foreningen anerkendes som menighedsrådenes repræsentant på arbejdsgiverområdet.

Formålet med Folkekirkens Arbejdsgiverorganisation med forhandlingsret er, at:

- indgå overenskomster og aftaler med kirkefunktionærernes faglige organisationer og dermed også at indgå i det fagretlige tvisteløsningssystem som overenskomstpart.
- varetage menighedsrådenes interesser i forhold til kirkefunktionærerne og deres faglige organisationer i alle spørgsmål i relation til arbejdsmarkedsforhold.
- yde de enkelte menighedsråd bistand under uoverensstemmelser vedrørende løn- og arbejdsforhold.
- yde vejledning, afholde kurser, komme med anbefalinger og stille redskaber til rådighed for menighedsrådene i forbindelse med varetagelse af deres arbejdsgiverfunktioner.

Vi opnår samtidig, at den danske model kommer til at gælde også på folkekirkens område. Vi skaber ejerskab til resultatet af forhandlingerne hos vores medlemmer, når det er deres egen organisation, der har forhandlet det, for Folkekirkens Arbejdsgiverorganisationens vigtigste opgave er netop at varetage medlemmernes interesser.

Ved møderne "Hvorfor arbejdsgiverorganisation med forhandlingsret og hvordan vi når derhen sammen" i distriktsforeningerne fortalte vi om bestyrelsens strategi for at styrke arbejdsgiverorganisationen og for at opnå forhandlingsretten. Vi drøftede også strategien og etableringen af Folkekirkens Arbejdsgiverorganisation på Formandsmødet i marts.

I drøftelsen på Delegeretmødet vil vi gerne give mulighed for at følge op på de mange spørgsmål, som er blevet rejst på møderne.

Vi lægger derfor op til en drøftelse af:

ØKONOMISKE RAMMER

Det kan være forbundet med yderligere omkostninger for Landsforeningen at gå fra den nuværende position som arbejdsgiverorganisation til også at have forhandlingsretten. Som udgangspunkt arbejder bestyrelsen ud fra den betragtning, at forhandlingsretten kan rummes inden for den nuværende økonomiske ramme.

Såfremt det viser sig, at det kan være forbundet med yderligere omkostninger for Landsforeningen at overtage forhandlingsretten, skal det så ske ved en prioritering af arbejdsgiverorganisationen – og dermed give mindre plads til de øvrige indsats – eller skal det ske ved at udvide den økonomiske ramme? Sidstnævnte kan blandt andet ske ved at forhøje kontingentet eller ved at øge indtægterne

MEDLEMSDEMOKRATIET I ARBEJDSGIVERORGANISATIONEN

For en arbejdsgiverorganisation er det vigtigt, at medlemmerne sikres indflydelse, for på den måde sikres både forhandlingsmandatet og ejerskabet til resultatet af forhandlingerne.

Hvordan sikres menighedsrådene indflydelse? Skal distriktsforeningernes have en rolle?

VÆRDIER DER SKAL KENDETEGNE ARBEJDSGIVERORGANISATIONEN

På møderne har vi drøftet de værdier, som skal kendetegne arbejdsgiverorganisationen.

Medlemmer har peget på en række værdier som de vigtigste, og vi stiller derfor følgende spørgsmål til de værdier, der har været højest vægtet:

Professionalisme

Hvad består professionalisme i for vores medlemmer?

Nærvær

Hvordan skal det komme til udtryk for vores medlemmer?

Troværdighed

Hvornår er det vigtigt med troværdighed for vores medlemmer?

Fleksibilitet

Hvordan skal det opleves hos vores medlemmer?

Synlighed

Hvordan opnås den hos vores medlemmer?

Faglighed

Hvornår er det vigtigt med faglighed for vores medlemmer?

Resultatet af drøftelserne vil indgå i bestyrelsens videre arbejde med udviklingen af arbejdsgiverorganisationen og med at opnå forhandlingsretten.

B) MEDLEMSSTRATEGI

To af Landsforeningens syv pejlemærker omhandler medlemsorganisationen.

- Landsforeningen vil sætte fokus på medlemsplejen gennem et stærkt og forenklet medlemsdemokrati med basis i den nuværende distriktsforeningsstruktur.
- Landsforeningen vil være attraktiv og værdiskabende for menighedsrådene gennem såvel politisk interessevaretagelse som gennem optimering og effektivisering af vores ydelser.

En medlemsstrategi skal sætte ambitionsniveau og mål for foreningens arbejde med at fastholde medlemmerne, pleje medlemsrelationerne og øge inddragelsen af medlemmerne i foreningens arbejde. Målet er at skabe stadig mere værdi for menighedsrådene til deres arbejde med myndighedsopgaverne og med at skabe liv og vækst og på den måde sikre, at den samlede organisation fortsat er relevant for menighedsrådene. Medlemsstrategien skal desuden adressere arbejdsdelingen mellem distriktsforeninger og Landsforening, sådan at der formuleres en fælles forståelse af behov og opgaver til fremme af strategiens mål.

Et centralt element i medlemsstrategien er, at der gennemføres en medlemsundersøgelse. Medlemsundersøgelsen vil først og fremmest undersøge menighedsrådenes forventninger til Landsforeningens og distriktsforeningernes indsatser og ydelser, for herigennem at afklare, hvad der skaber værdi for de enkelte medlemmer. Undersøgelsen vil primært bestå af en kvantitativ analyse, men vil i mindre omfang blive suppleret med en kvalitativ tilgang via f.eks. fokusgruppeinterviews.

Resultatet af medlemsundersøgelsen præsenteres på årsmødet, så deltagerne kan nuancere og kvalificere konklusionerne og dermed bidrage med input til den handlingsplan som bestyrelsen udarbejder, der skal følge op på undersøgelsen.

Udover en præsentation af selve medlemsundersøgelsen, opfordres delegeretforsamlingen til at forholde sig til følgende emner:

- A. Vi skal styrke den interne kommunikation om foreningens arbejde og ydelser.
- B. Det skal blandt andet ske ved at nyhedsbreve, invitationer m.v. skal tilstræbes at kunne sendes direkte til de menighedsrådsmedlemmer, der ønsker det, som supplement til den fælles sognepostkasse.
- C. Det skal afklares, hvilke funktioner distriktsforeningerne har som mellemlid mellem menighedsrådene og Landsforeningen. Herunder kursusvirksomheden med udgangspunkt i en ny kursusstrategi. Landsforeningen vil stille faciliteter til rådighed, så det bliver nemmere for distriktsforeningen at udbyde og gennemføre kurser. Samtidig vil Landsforeningen give menighedsråd mulighed for at deltage i kurser, selvom distriktsforeningen ikke udbyder kurser. I de nuværende principper for kursusudbud gælder det, at der, hvor det ikke er muligt at udbyde et kursus med distriktsforeningen som vært, kan Landsforeningen alternativt søge det udbudt i samarbejde med et provsti. Dette princip udvides med at kurser også kan udbydes ved direkte markedsføring til de enkelte menighedsråd i et område, hvor distriktsforeningerne ikke gør det.
- D. Bestyrelsen overvejer at justere de nuværende medlemsmøder, som består af et årligt formandsmøde og et årligt midtvejsmøde for repræsentanter fra distriktsforeningernes bestyrelse. Et af disse møder kunne erstattes af nogle møder, hvor alle menighedsrådsformænd inviteres.
- E. Det nuværende udviklingsprojekt vedrørende Landsforeningens medlemspleje af distriktsforeningerne fortsættes. Fokus vil bl.a. være på at inspirere og understøtte en løbende kvalificering af distriktsforeningernes ydelser til menighedsrådene, samt støtte til afklaring af vision og mål for distriktsforeningsarbejdet. Mulighederne og behovet for at etablere en ny bestyrelsesuddannelse, som er målrettet distriktsforeningernes bestyrelser, vil blive undersøgt.
- F. I de distriktsforeninger, hvor ressourcerne til at varetage opgaverne er begrænsede eller tilslutningen til distriktsforeningens aktiviteter er lav, skal der opfordres til at udnytte de muligheder for sammenlægning, som fremgår af vedtægterne.

LEDELSESBERETNING

HOVEDAKTIVITETER

Foreningens hovedaktiviteter har i lighed med tidligere år været at fremme de formål, der er beskrevet i vedtægternes § 2 og § 25, hvilket navnlig vil sige:

- at samle menighedsrådsmedlemmer til drøftelse af fælles anliggender og styrkelse af fællesskabet, bl.a. ved at holde årsmøder og kurser.
  - at bidrage til løsning af folkekirkelige opgaver og arbejde på at fastholde og udbygge den indflydelse, som rådene har ifølge lovgivningen.
  - at støtte menighedsråd og menighedsrådsmedlemmer ved udførelsen af de hverv, de er betroet (i menighedsråd, provstiudvalg, stiftsråd m.v.) i overensstemmelse med det menighedsrådsløfte, de har afgivet.
  - at yde bistand i forhandlinger med myndigheder og faglige organisationer, herunder om kirkefunktionærers løn- og ansættelsesvilkår.
  - at informere medlemskredsen om foreningens arbejde via foreningens egne medier, der bestemmes af bestyrelsen.
- Bestyrelsens og sekretariatets arbejde har i regnskabsåret, ud over sædvanlige opgaver, i særlig grad været koncentreret om:
- Landsforeningen som arbejdsgiverorganisation, herunder personalepolitik i menighedsrådene
  - IT-løsninger i Folkekirken, herunder FLØS3
  - Medlemsstrategi for Landsforeningen
  - Stiftsanalyse
  - Persondataforordning
  - Demokratisering af folkekirkens økonomi
  - Folkekirkeligt Dåbsinitiativ
  - Udvikling af distriktsforeningerne
  - Ny sekretariatsorganisering

REGNSKAB/BUDGET

Landsforeningens budget for 2018 er udarbejdet af den bestyrelsesvalgte kasserer sammen med foreningens administration primo 2017. Den 10. marts 2017 blev budgettet behandlet i Forretningsudvalget og oversendt til Bestyrelsen, der på et møde den 20. marts 2017 godkendte det til forelæggelse på delegeretmødet i maj 2017.

Budget 2018 er efterfølgende tilpasset den nye budget- og regnskabsopstilling, som omtales på de efterfølgende sider.

Årsregnskabet slutter med et overskud efter skat på 727.532 kr. mod et budgetteret underskud på -240.000 kr., eller en positiv afvigelse på 967.532 kr.

Den positive afvigelse mellem regnskab og budget fremkommer således:

FÆLLESOMKOSTNINGER		
Sekretariatets samlede personaleomkostninger	-375.000	kr.
Sekretariatets rejseudgifter	-135.000	kr.
Fællesfunktioner	-235.000	kr.
Forsøg med Arbejdsmiljørådgivning, bidrag til fællesomkostninger	490.000	kr.
Fællesomkostninger i alt	-255.000	kr.
DIREKTE INDTÆGTER OG UDGIFTER		
Kurser	360.000	kr.
Medlemsmøder	145.000	kr.
Bestyrelsesarbejde	-60.000	kr.
Regnskabskontor	440.000	kr.
Egne medier	-595.000	kr.
Projekter	620.000	kr.
Øvrige indtægter	190.000	kr.
Direkte indtægter og udgifter i alt	1.100.000	kr.
Øvrige afvigelser, netto	122.532	Kr.
	967.532	kr.

TILPASNING AF REGNSKABSOPSTILLING

Landsforeningens bestyrelse har i forbindelse med aflæggelsen af regnskabet for 2018 foretaget enkelte tilpasninger af resultatopgørelsen. Ændringen skyldes, at regnskabsopstillingen i 2017, der afspejlede ressourceforbruget for foreningens 'tre ben', har vist sig ikke at være ideel i forhold til den løbende budget- og regnskabsopfølgning.

Med dette års tilpasning ønsker bestyrelsen, at den nuværende organisationsstruktur på sekretariatet kommer til udtryk i både budget og regnskab.

Tilpasningen indebærer, at indirekte omkostninger ud over løn og pension, nu fremgår samlet under fællesfunktioner.

Det godkendte budget for 2018 og sammenligningstallene for regnskab 2017 er tilpasset ændringerne.

PERSONALEOMKOSTNINGER

De samlede personaleomkostninger inkl. lønrefusion udgør i 2018 ca. 17.890.000 kr., hvilket er ca. 375.000 kr. mere end budgetteret. Afvigelsen skyldes hovedsagligt udvidelse af aktivitetsområder efter budgettets tilblivelse.

Afvigelsen forklares ved en udvidelse af medarbejderstaben i 'Forsøg med Arbejdsmiljørådgivning', der er fuldt ud egenfinansieret.

Derudover er der i løbet af 2017 og 2018 ansat yderligere personale til regnskabskontoret, som følge af en tilgang af regnskabskunder.

Sidst har der i forbindelse med den ændrede organisation på sekretariatet været afholdt ikke-budgetterede lønudgifter til at understøtte denne ændring.

REJSEOMKOSTNINGER

De samlede rejseomkostninger er i 2018 ca. 135.000 kr. højere end budgettet. Det forklares udelukkende ved, at rejseaktiviteten i 'Forsøg med Arbejdsmiljørådgivning' har været højere end forventet. Denne aktivitet er finansieret via tilskud, abonnemeter og konsulentydelse.

FÆLLESFUNKTIONER

Fællesfunktioner under note 8 indeholder øvrige personaleomkostninger, lokale- og administrationsomkostninger samt afskrivninger. Den samlede afvigelse viser et merforbrug på ca. 235.000 kr. i forhold til budgettet. Dette består af flere positive og negative afvigelser. For øvrige personaleomkostninger er der tale om et mindreforbrug på ca. 70.000 kr., der primært vedrører et mindreforbrug på personalets kursusudgifter.

For lokaleomkostninger er der tale om et mindreforbrug på 185.000 kr. Dette skyldes lavere udgifter til el og varme. Det reducerede el-forbrug forklares ved en outsourcing af serverfaciliteter. Besparelsen på varme skyldes etableringen af et nyt varmesystem

ultimo 2017, hvis forventede besparelse ikke var kendt på budgettidspunktet. Sidst kan nævnes, at behovet i 2018 for indvendig og udvendig vedligeholdelse af ejendommen har været begrænset.

For administrationsomkostninger er der tale om et merforbrug på 445.000 kr. De primære årsager til overskridelsen er aktiviteter, der ikke var kendte på budgettidspunktet. Af noten fremgår en ikke-budgettet udgift på ca. 207.000 kr. til ekstern telefonomstilling. Derudover er der i forbindelse med både gen- og nyansættelse af medarbejdere afholdt udgifter på ca. 100.000 kr. til rekruttering. Sidst har der i forbindelse med implementeringen af persondataforordningen været ekstraordinære omkostninger til inventar og konsulentbistand.

For afskrivninger er der tale om en negativ afvigelse mellem budget og regnskab på ca. 45.000 kr. Det skyldes især afskrivninger som følge af nyt varmesystem og udskiftning af flere kopimaskiner.

ARBEJDSGIVER OG RÅDGIVNING

Aktiviteten Arbejdsgiver og Rådgivning vedrører medlemsydelse i form af rådgivning af menighedsråd indenfor områderne jura, lovgivning, personale og økonomi. Derudover områder der knytter sig til foreningen som arbejdsgiverorganisation. Dette er f.eks. bistand til menighedsråd i forbindelse med personalesager og foreningens deltagelse i overenskomstforhandlinger. For sidstnævnte har der i forbindelse med afslutning og implementering af den senest indgåede overenskomst været anvendt flere ressourcer end i 2017.

POLITIK

Området politik indeholder foreningens kursusvirksomhed, medlemsmøder, bestyrelsens arbejde og interessevaretagelse udført af sekretariatet.

For kursusvirksomheden er der tale om en stigning i indtægterne, hvilket skyldes en generel større efterspørgsel efter Landsforeningens kurser. Derudover er de direkte udgifter forbundet med kursusaktiviteten lavere, bl.a. til undervisningsmateriale. Nettoafvigelsen for de direkte indtægter og udgifter er 360.000 kr.

De direkte indtægter og udgifter til medlemsmøder i 2018 udviser en positiv afvigelse på ca. 145.000 kr. Afvigelsen skyldes et bedre resultat for årsmødet end budgetteret.

De direkte udgifter til bestyrelsens arbejde er ca. 60.000 kr. højere end det budgetterede. Det skyldes bestyrelsens beslutning efter budgettets vedtagelse om udbetaling af mødediæter i forbindelse med deltagelse i eksterne repræsentationer.

UDVIKLINGSENHEDEN

Indtægter fra Udviklingsenhedens aktiviteter er ca. 365.000 kr. højere end budgetteret. Denne stigning modsvares af et merforbrug under direkte udgifter på ca. 380.000 kr., og vedrører udgifter til E-lærings projektet 'Godt fra start', der finansieres af tilskud fra Fællesfonden.

REGNSKABSKONTOR

Regnskabskontorets indtægter og direkte udgifter er samlet set ca. 440.000 kr. højere end budgetteret, og skyldes en nettotilgang af regnskabskunder. Der er i forbindelse med tilgangen af flere regnskabskunder ansat yderligere personale i regnskabskontoret.

KOMMUNIKATION

Der har de sidste par år været en nedadgående tendens i salget af annoncer i Menighedsrådenes Blad og menighedsrådenes køb af foreningens egen mini-håndbog. Disse afvigelser repræsenterer hovedparten af den samlede negative afvigelse på ca. 595.000 kr. Samtidig er de direkte udgifter forbundet med udgivelsen af Menighedsrådenes Blad steget, som følge af en stigende udgift til distribution af medlemsbladet.

PROJEKTER MV.

Landsforeningen har i 2018 afsluttet projektet Folkekirkeligt Dåbsinitiativ, der er finansieret af et tilskud på 1,2 mio. kr. over to år. Af de budgetterede 1,2 mio. kr. i tilskud er de ca. 350.000 kr. ikke brugt og returneres til Fællesfonden.

De budgetterede udgifter forbundet med projektet er anført som direkte udgift, men er afholdt som

personaleomkostninger til en projektmedarbejder. Den samlede positive afvigelse er derfor 620.000 kr.

ARBEJDSMILJØ I FOLKEKIRKEN

Forsøget om arbejdsmiljørådgivning i Folkekirken løber fra 2016 til 2020, og er finansieret af et samlet tilskud i perioden på 2,5 mio. kr. Projektet, der af praktiske grunde indgår under Landsforeningen, er politisk uafhængig og udgiftsneutral for foreningen. Det er forventningen, at aktiviteten er selvfinansierende efter forsøgsperiodens udløb.

Den positive afvigelse mellem budget og regnskab på ca. 490.000 kr. afspejler aktivitetens ikke-budgetterede træk på foreningens fælles personaleomkostninger.

ØVRIGE INDTÆGTER

Den positive afvigelse på ca. 190.000 kr. vedrører foreningens salg til 'Forsøg med arbejdsmiljørådgivning', i form af lokaleleje og administration mv.

LIKVIDE BEHOLDNINGER

Foreningens likvide beholdning er ved regnskabsårets slutning højere end ved udgangen af 2017. Dette forklares ved et positivt resultat for 2018 samt en reduktion af debitorsaldoen i forhold til 2017.

Landsforeningen vælger bevidst at opretholde en fornuftig likviditet p.g.a., at indtægter fra kontingentopkrævning først indbetales i februar og marts måned. Dermed vil likviditeten blive anvendt til at afholde udgifter til løn og øvrig drift i perioden januar til marts.

OVERSKUDSDISPONERING

Bestyrelsen foreslår, at 300.000 kr. af årets resultat hensættes til særlige formål under egenkapitalen. Beløbet forventes anvendt i 2020 i forbindelse med Landsforeningens 100-års jubilæum, herunder bl.a. til udgivelse af en jubilæumsbog.

Den øvrige hensættelse på 1 mio. kr. fra tidligere år forventes fortsat anvendt i forbindelse med udbygningen af Landsforeningen som arbejdsgiverorganisation.

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt årsregnskabet for 2018 for Landsforeningen af Menighedsråd.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende

billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

Årsregnskabet indstilles til delegeretforsamlingens godkendelse.

Sabro, den 22. marts 2019

*Finn Poulsen
bestyrelsesvalgt kasserer*

*Torben Vesterager Lauridsen
sekretariatschef*

BESTYRELSE:

Søren Abildgaard
Formand

Inge Kjær Andersen
Næstformand

Carsten Bøgh Pedersen
Næstformand

Finn Poulsen
Kasserer

Ketty Sørensen

Anton Pihl

Peter Hundebøll

John Skodsborg

Karen Marie Haldrup la Cour

Hans-Henrik Nielsen

Tom Ebbe Jakobsen

Susanne Møller

Iben Tolstrup

Jens Krogh

Karl Georg Pedersen

Hjørdis Kjærgaard

Kaj Gambill Bollmann

Jørgen Samsing Bendixen

Per Damgaard Pedersen

Bodil Therkelsen

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

TIL DE DELEGEREDE SAMT BESTYRELSEN I LANDSFORENINGEN AF MENIGHEDSRÅD

KONKLUSION

Vi har revideret årsregnskabet for Landsforeningen af Menighedsråd for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

FREMHÆVELSE AF FORHOLD I REGNSKABET

Foreningen har medtaget budgettal som sammenligningstal i resultatopgørelsen. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

LEDELSENS ANSVAR FOR ÅRSREGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, og at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF ÅRSREGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige ob-

servationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 22. marts 2019

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Gert Malmkvist
Statsautoriseret revisor

PÅTEGNING AF FORENINGENS KRITISKE REVISORER

Regnskabet er gennemgået af os som valgte revisorer. Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Sabro, den 22. marts 2019

Freddy Christensen

Jørgen Munck

RESULTATOPGØRELSE FOR 2018

Budget 2018 i t.kr.		Note	2018	2017
INDTÆGTER				
18.915	Kontingent		18.952.645	18.952.232
560	Kurser	2	785.397	640.255
2.532	Medlemsmøder	2	2.503.660	2.551.129
1.153	Udviklingsenhed	3	1.518.064	1.268.974
1.450	Regnskabskontor	4	1.910.914	1.580.844
4.286	Annoncer, abonnementer og publikationer	5	3.879.695	4.012.180
640	Projekter og tilskud	6	677.066	664.596
1.661	Arbejds miljø i Folkekirken	7	2.487.309	2.023.870
233	Øvrige indtægter	9	418.385	357.087
31.430	INDTÆGTER I ALT		33.133.135	32.051.167
UDGIFTER				
7.001	Arbejdsgiver og Rådgivning	1	6.870.024	6.104.381
10.189	Politik	2	9.194.041	9.625.664
1.341	Udviklingsenhed	3	1.922.620	1.646.430
1.223	Regnskabskontor	4	1.643.735	1.187.232
4.389	Kommunikation	5	4.512.755	4.047.006
1.368	Projekter mv.	6	1.123.022	1.159.950
1.686	Arbejds miljø i Folkekirken	7	2.420.743	1.969.844
4.508	Fællesfunktioner	8	4.740.732	5.651.329
31.705	UDGIFTER I ALT		32.427.672	31.391.836
-275	Resultat før finansielle poster		705.463	659.331
35	Finansielle poster	10	22.069	25.134
-240	Resultat før skat		727.532	684.465
0	Skat		0	0
-240	Resultat efter skat		727.532	684.465

Bestyrelsen foreslår følgende overskudsdisponering:

Overføres til foreningens ordinære egenkapital	427.532
Reserveres til særlige formål	300.000

BALANCE PR. 31.12. 2018

AKTIVER	Note	31.12. 2018	31.12. 2017
Immaterielle anlægsaktiver			
IT-software	11	80.557	191.140
Immaterielle anlægsaktiver i alt		80.557	191.140
Materielle anlægsaktiver			
Kontormaskiner og inventar	11	267.431	259.730
Ejendom, Sabro	11+12	11.615.965	11.716.533
Materielle anlægsaktiver i alt		11.883.396	11.976.263
Anlægsaktiver i alt		11.963.953	12.167.403
Omsætningsaktiver			
Varebeholdninger	13	37.285	48.370
Debitorer	14	454.590	1.390.407
Igangværende arbejder for fremmed regning		871.078	304.136
Andre tilgodehavender		401.000	576.778
Periodeafgrænsningsposter		112.627	137.004
Obligationer	15	46.236	56.298
Likvide beholdninger		9.482.145	7.927.989
Omsætningsaktiver i alt		11.404.961	10.440.982
AKTIVER I ALT		23.368.914	22.608.385

PASSIVER	Note	31.12. 2018	31.12. 2017
Egenkapital			
Overført overskud	16	15.878.607	15.451.075
Reserveret til særlige formål	17	1.300.000	1.000.000
Egenkapital i alt		17.178.607	16.451.075
Langfristet gæld			
Nordea Prioritet	18	881.367	1.045.715
Langfristet gæld i alt		881.367	1.045.715
Kortfristet gæld			
Modtagne forudfaktureringer		444.627	927.654
Leverandører/skyldige omkostninger		844.398	546.767
Anden gæld	19	4.019.915	3.637.174
Kortfristet gæld i alt		5.308.940	5.111.595
PASSIVER I ALT		23.368.914	22.608.385
<i>Sikkerhedsstillelse</i>	15		
<i>Pantsætning</i>	18		

LANDSFORENINGENS FORDELING AF INDTÆGTER OG UDGIFTER 2018

FIG. 1: LANDSFORENINGENS INDTÆGTER 2018

Nedenfor ses et diagram over fordelingen af Landsforeningens indtægter i 2018 som opdelt i årsregnskabet. Tallene i parentes er andelen i regnskab 2017.

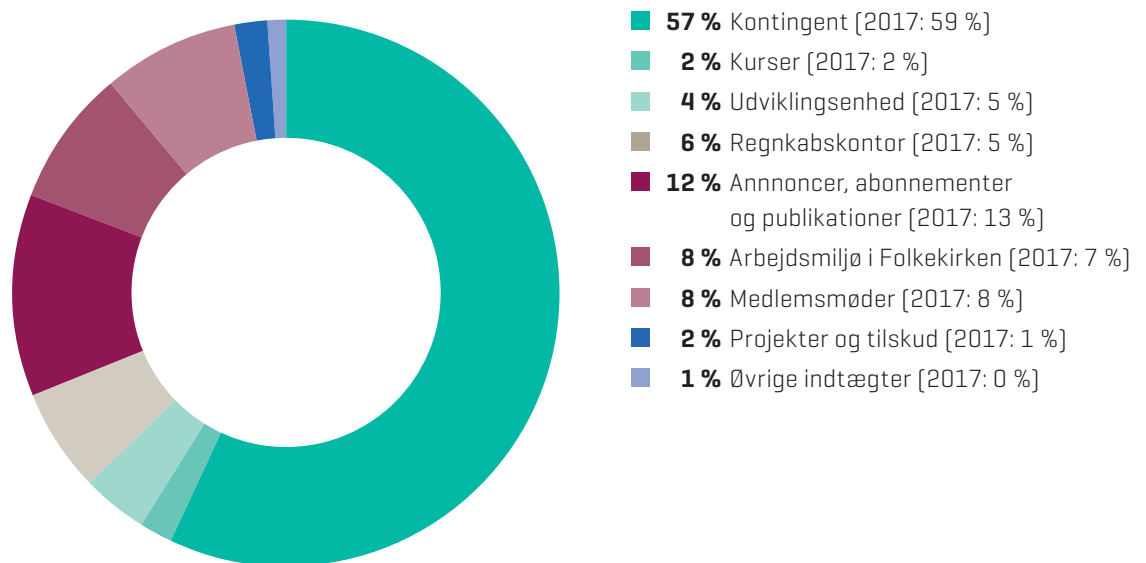
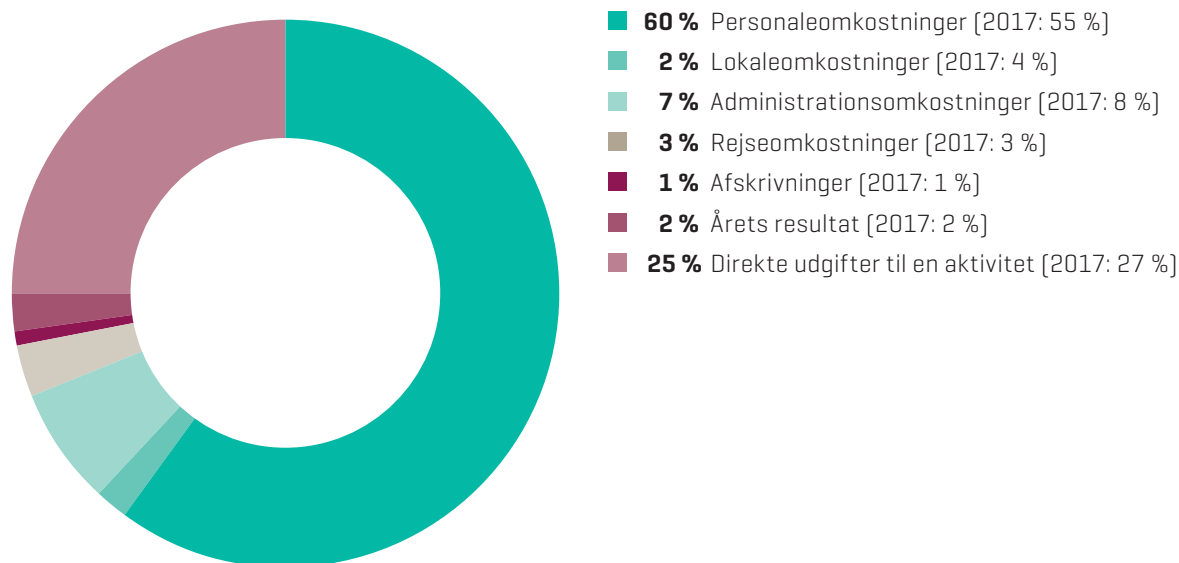

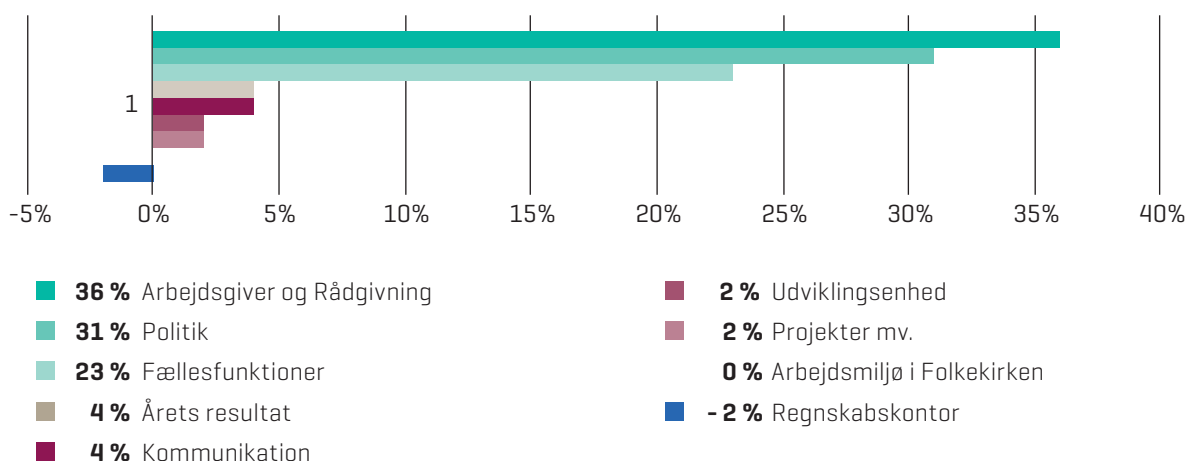
FIG. 2: LANDSFORENINGENS UDGIFTER 2018

Figur 2 viser Landsforeningens samlede udgifter på forskellige udgiftstyper, f.eks. personaleomkostninger. Andelen af de direkte udgifter til en aktivitet er de samlede udgifter under de forskellige aktivitetsområder. Tallene i parentes er andelen i regnskab 2017.

FIGUR 3: KONTINGENTETS FORDELING PÅ AKTIVITETER I 2018

Figur 3 viser, hvilke aktiviteter medlemskontingentet i 2018 understøtter finansieringen af. F.eks. anvendes 31 % af kontingentindtægten til foreningens politiske arbejde. En negativ procentsats er et udtryk for, at denne aktivitet ikke belaster kontingentet men understøtter foreningens øvrige aktiviteter.

KONTINGENTFORSLAG FOR 2020

I henhold til Landsforeningens vedtægter § 27, stk. 1, foreslår bestyrelsen, at kontingentet for almindelige medlemmer i 2020 fastholdes på samme niveau som i 2019. Det giver følgende kontingentmodel for 2020:

Medlemmer af folkekirken	Budget 2020, kontingent pr. medlem	Menighedsrådets kontingent
0-100 sættes til 100	42,84	4.284,00
101-250	6,36	4.290,36-5.238,00
251-500	4,79	5.242,79-6.435,50
501-750	7,48	6.442,98-8.305,50
751-1.000	5,97	8.311,47-9.798,00
1.001-1.250	3,83	9.801,83-10.755,50
1.251-1.500	1,96	10.757,46-11.245,50
1.501-2.000	1,58	11.247,08-12.035,50
2.001-3.000	1,28	12.036,64-13.315,50
3.001-5.000	1,14	13.316,64-15.595,50
5.001-10.000	1,31	15.596,81-22.145,50
10.001-25.000	0,80	22.146,30-34.145,50

Kontingentet for særligt individuelt medlemskab har Landsforeningens bestyrelse fastholdt på 695 kr. Abonnementsafgiften for Menighedsrådenes Blad foreslås i 2020 fastholdt på 556 kr. ekskl. moms.

BAGGRUND

Budgettet for 2020 er udarbejdet med udgangspunkt i regnskabet for 2018, et korrigeret budget for 2019 samt bestyrelsens dispositioner i øvrigt.

Budgetopstillingen er tilpasset de besluttede justeringer i regnskabsopstillingen for 2018, og udtrykker bestyrelsens forventninger til foreningens samlede indtægter i 2020, samt prioriteringen af ressourceforbruget på forskellige aktivitetsområder. Sekretariatets personaleomkostninger er fordelt på de enkelte aktivitetsområder, mens øvrige indirekte omkostninger som f.eks. lokale- og administrationsomkostninger fremgår samlet under fællesfunktioner.

Det forventede resultat i 2020 er -445.000 kr. Nedenfor angives centrale elementer i budgettet.

FORSLAG TIL KONTINGENTMODEL 2020

Der budgetteres med kontingentindtægter på 19.275.000 kr. i 2020, hvilket svarer til en beskeden nedgang på 0,1 % i forhold til 2019. Nedgangen forklares med etableringen af enkelte fælles menighedsråd i løbet af 2019 og 2020.

BUDGETFORUDSÆTNINGER I ØVRIGT

De samlede personaleomkostninger i form af løn- og pensionsudgifter for sekretariatets medarbejdere udgør i 2020 ca. 56 % af de samlede udgifter og beløber sig til i alt 20.045.000 kr. ekskl. løntilskud. Disse er fordelt ud på de enkelte aktivitetsområder i budgettet og fremgår derfor ikke særskilt. Der er i forhold til budget 2019 tale om en stigning på 8,7 %.

Stigningen forklares ved ansættelse af medarbejdere i 2018 og 2019 til at imødekomme den stigende efterspørgsel efter ydelser, der ikke er omfattet af kontingentet, bl.a. personalekonsulent- og regnskabsydelser.

De samlede indtægter i 2020 forventes at udgøre ca. 35,5 mio. kr. Fordelingen heraf fremgår af budgettet.

Udgifter i relation til Arbejdsgiver og Rådgivning omfatter foreningens primære medlemsydelse, rådgivning og vejledning til medlemmerne på alle fagområder. Derudover konkret arbejdet som arbejdsgiverorganisation i form af lokale forhandlinger ved menighedsråd og overenskomstforhandlinger.

Politik omfatter foreningens aktiviteter som politisk interesseorganisation, herunder afholdelse af medlems- og debatmøder, bestyrelsens arbejde samt den generelle interessevaretagelse fra sekretariatets side. Derudover indgår foreningens kursusvirksomhed og omfatter både kontingentfinansierede kurser udbudt via distriktsforeningen og f.eks. Arbejdsmiljøuddannelsen, der er fuldt ud brugerbetalt.

Udviklingsenheden og regnskabskontoret dækker over salg af konsulent- og regnskabsydelser til foreningens medlemmer, samt deltagelse i visse projekter finansieret af tilskud.

Kommunikation omfatter foreningens egne medier, bl.a. udgivelse af Menighedsrådenes Blad og salg af minihåndbog, markedsføring af foreningen samt ressourcer til pressearbejde, der hovedsageligt vedrører foreningens kommunikation med omverdenen.

Projekter mv. indeholder i 2020 foreningens medvirken til gennemførelsen af menighedsrådsvalget. Til denne opgave modtager Landsforeningen i 2020 et tilskud på 1 mio. kr. Under projekter mv. indgår også øvrig deltagelse i brede kirkelige arrangementer og det fortsatte samarbejde med distriktsforeningerne. Der er desuden afsat 300.000 kr. i forbindelse med Landsforeningens 100-års jubilæum i 2020, bl.a. til en jubilæumsbog.

Under Arbejdsmiljø i folkekirken indgår sekretariatsfunktionen for Folkekirkens Arbejdsmiljøråd, der varetages af Landsforeningen. Til denne opgave modtager Landsforeningen et årligt tilskud på ca. 550.000 kr.

Derudover modtager Landsforeningen på vegne af Folkekirkens Arbejdsmiljøråd sammen med Kirkeministeriet i 2020 et tilskud på 150.000 kr. til forsøg med arbejdsmiljørådgivning i Folkekirken. Den samlede bevilling er på i alt 2.250.000 kr., hvor sidste del af tilskuddet udbetales i 2020. Aktiviteten og dennes

medarbejdere er placeret hos Landsforeningen, men er politisk og økonomisk uafhængig af foreningens øvrige aktiviteter. Dette fremgår af budgettet ved, at aktiviteten hverken bidrager positivt eller negativt til Landsforeningens øvrige drift.

En væsentlig udgiftspost er fællesfunktioner. Den udgør med 4,2 mio. kr. ca. 12 % af de samlede udgifter. Denne post indeholder øvrige personaleomkostninger, lokale- og administrationsomkostninger samt afskrivninger. Disse omkostninger er i tidligere års budgetter fordelt ud på de enkelte aktiviteter.

ÅRSBUDGET 2020

	Budget 2020	Budget 2019	Regnskab 2018	Budget 2018
Forslag				
INDTÆGTER				
Kontingent	19.275.000	19.295.000	18.952.645	18.915.000
Kurser	626.000	615.000	785.397	560.000
Udviklingsenhed	2.319.000	1.738.000	1.518.064	1.153.000
Regnskabskontor	2.200.000	1.775.000	1.910.914	1.450.000
Annoncer og abonnementer	3.930.000	4.135.000	3.879.695	4.286.000
Medlemsmøder	2.776.000	2.735.000	2.503.660	2.532.000
Projekter og tilskud	1.540.000	440.000	677.066	640.000
Arbejdsmiljø i Folkekirken	2.442.000	2.397.000	2.487.309	1.661.000
Øvrige indtægter	352.000	331.000	418.385	233.000
Indtægter i alt	35.460.000	33.461.000	33.133.135	31.430.000
UDGIFTER				
Arbejdsgiver og Rådgivning	7.762.000	7.498.000	6.870.024	7.001.000
Politik	10.844.000	10.476.000	9.194.041	10.189.000
Udviklingsenhed	2.189.000	1.592.000	1.922.620	1.341.000
Regnskabskontor	1.804.000	1.397.000	1.643.735	1.223.000
Kommunikation	4.520.000	4.867.000	4.512.755	4.389.000
Projekter mv.	2.174.000	907.000	1.123.022	1.368.000
Arbejdsmiljø i Folkekirken	2.393.000	2.454.000	2.420.743	1.686.000
Fællesfunktioner	4.239.000	4.260.000	4.740.732	4.508.000
Udgifter i alt	35.925.000	33.451.000	32.427.672	31.705.000
Resultat før finansielle poster	-465.000	10.000	705.463	-275.000
Finansielle poster	20.000	25.000	22.069	35.000
Resultat før skat	-445.000	35.000	727.532	-240.000
Skat	0	0	0	0
Resultat efter skat	-445.000	35.000	727.532	-240.000

1) FORSLAG TIL LANDSFORENINGENS VEDTÆGTER

HØJST TO GENVALG TIL BESTYRELSEN

Det foreslås, at der til § 19 i Landsforeningens vedtægter føjes følgende som et nyt stk. 5:

”Personer, som har været valgt til bestyrelsen tre gange, kan ikke opstilles.”

BEGRUNDELSE:

I menighedsrådene landet over sidder mange dygtige og organisatorisk veluddannede medlemmer, som ud over arbejdet for den lokale kirke gerne vil tilbyde deres viden og engagement i Landsforeningens bestyrelsesarbejde og derigennem få mulighed for at præge den fremtidige udvikling af det kirkelige liv.

Praksis har dog vist, at flere medlemmer af bestyrelsen er blevet genvalgt gang på gang, formentlig fordi de gennem deres arbejde dér har præsteret en bemærkelsesværdig indsats for sagen. Dette er naturligvis ok, men vi mener, at med vedtagelse af vort forslag vil nye, gode kræfter få større mulighed for at komme til.

Fremsat af bestyrelsen for Distriktsforeningen Vestvendsyssel ved formand Ole Stevns

Valgbarhed til Landsforeningens bestyrelse er i de gældende vedtægter fastsat i § 19, stk. 3 og 4:

Stk. 3.
Som læge kandidater kan distriktsforeningerne opstille valgte medlemmer af menighedsråd, som er medlemmer af Landsforeningen og en distriktsforening.

Stk. 4.
Som gejstlige kandidater (præster) kan distriktsforeningerne opstille fødte medlemmer af et menighedsråd, som er medlem af Landsforeningen og en distriktsforening.

2) FORSLAG 2

UDGIFTEN FOR DELTAGELSE I DELEGERETMØDE

Distriktsforeningen i Kolding finder, at udgiften for deltagelse i delegeretmødet er for stor. Vi ønsker, at landsforeningens bestyrelse undersøger mulighederne for at holde/sænke udgiften ved delegeretmødet med henblik på at forelægge et forslag til beslutning på delegeretmødet 2020.

2. At man holder kortere møder de tre år, hvor der ikke er valg til landsforeningens bestyrelse, og så et længere møde hvert fjerde år, når der er valg.

Fremsat af Distriktsforeningen af Menighedsråd i Kolding Provsti ved formand Jørgen Dahl

Vi ønsker følgende muligheder undersøgt:

1. At man forkorter mødet til to dage, for eksempel så det varer fra lørdag klokken 10 til søndag klokken 15.

Udgivet af Landsforeningen af Menighedsråd, Damvej 17-19. 8471 Sabro, www.menighedsraad.dk
Redaktionen er afsluttet 3. april 2019
Oplag: 800 stk. Produktion: OTW A/S
Illustrationer: Kim Broström

